

ACOM

DE BOND VAN DEFENSIEPERSONEEL

nummer 3 - 2026

- 'Nederland topdoelwit Russische heimelijke beïnvloedingsactiviteiten'
- Hoe 'tijdelijk' is bij Defensie 'structurele' tijdelijke waarneming?
- 'Aan de slag': nieuwe politieke leiding op het ministerie van Defensie

Journal

Lid worden, zijn en blijven... de voordelen van het lidmaatschap:

1. De ACOM behartigt uw belangen in de eerste plaats door via onderhandelingen met de werkgever goede arbeidsvoorwaarden te bewerkstelligen. Bovendien staan gespecialiseerde juristen klaar voor individuele belangenbehartiging en rechtshulp.
2. Post-actieve militairen kunnen rekenen op actieve belangenbehartiging door de ACOM inzake:
 - pensioenen,
 - sociale zekerheid en
 - ziektekosten.
3. Onze juristen zijn elke werkdag tussen 08.45 en 12.30 uur te bellen voor eerstelijns advies of het maken van een afspraak op ons secretariaat te Zeist.
4. Vertegenwoordigers van de CCOOP, de ambtenarencentrale waarbij de ACOM is aangesloten, zitten in het verantwoordingsorgaan van het ambtenarenpensioenfonds ABP. Zo oefent uw bond invloed uit op het beleid van het pensioenfonds.
5. Maar de ACOM helpt u ook bij het doen van uw belastingaangifte zodat u geen cent teveel betaalt aan de fiscus.
6. Voor advies en bijstand kunt u in uw regio aankloppen bij het regiobestuur. Indien gewenst komen wij daarvoor bij u thuis.
7. De ACOM organiseert ook 'seniorenbijeenkomsten' overal in het land.

Maar uw bond biedt u nog meer:

Voor wie, buiten zijn/haar schuld om, financieel in moeilijkheden is geraakt, reikt ACOM een vangnet aan in de vorm van het Fonds Maatschappelijke Bijstand.

Boot assurantie adviseurs werkt al bijna 40 jaar samen met de ACOM als dé specialist op het gebied van verzekeringen en andere financiële diensten. Of het nu gaat om uw legeringskamer, auto, woning of vakanties, wij bieden u een compleet servicepakket met zeer **scherpe premies** en **uitstekende voorwaarden**. Ook voor uw hypotheek en andere financiële zaken bent u bij Boot assurantie adviseurs aan het juiste adres!

ACOM-leden kunnen voor juridische bijstand terecht bij **de advocaten van Delissen Martens** in Den Haag. Al vele lange jaren staan wij ACOM-leden bij in militaire strafzaken, zaken op het gebied van het familierecht en erfrecht, in zaken van huurrecht, bouwrecht en burengeschillen. Bel gerust voor een gratis advies. Als verdere bijstand nodig is, dan hanteren wij gereduceerde tarieven. U bent ook welkom als u in aanmerking komt voor 'toevoeging' (pro deo). Contact: tel. 070-3115411, www.delissenmartens.nl

DFD is al 25 jaar de specialist op het gebied van verzekeringen die volledig zijn afgestemd op de risico's die u als militair loopt en waar uw thuisfront mee te maken kan krijgen. DFD spreekt de taal van militairen en is de schrijver van het boekje Wegwijzer bij Opkomst. DFD biedt u de zekerheid van: #Maatwerk verzekeringen en hypotheek. #Onafhankelijk advies bij u thuis, ook 's avonds en in het weekend. #Provisieloze verzekeringen. #Het DFD-abonnement biedt u financiële helderheid. #Eén aanspreekpunt, 24/7 bereikbaar. #Snelle en klantvriendelijke schadeafwikkeling. #Zekerheid en gemak, u en uw thuisfront hebben er geen omkijken naar.

Zorgzaam is opgericht door de Centrales van overheidspersoneel en de vakbonden voor Defensiepersoneel.

Zorgzaam is een privaatrechtelijke stichting zonder winstoogmerk. De doelstelling van Zorgzaam is het regelen van een goede, uitgebreide collectieve zorgverzekering met een optimale prijs/kwaliteitsverhouding. Zorgzaam is er voor iedereen die een (arbeids)relatie heeft of heeft gehad met Defensie. Ook partners en gezinsleden en medewerkers van vakbonden voor Defensiepersoneel, NATRES en Home-Base Support kunnen een zorgverzekering bij Zorgzaam afsluiten.

Beëindiging lidmaatschap

Het lidmaatschap van de ACOM wordt aangegaan voor een periode van twaalf maanden, welke aanvangt op de dag van aanmelding als lid. Na deze periode kan het lidmaatschap worden opgezegd. De opzegtermijn is 3 maanden. De opzegging dient u schriftelijk of per e-mail (info@acom.nl) aan ons te zenden, met vermelding van naam, adres én militair registratienummer óf uw werknemersnummer. Tevens graag de reden van opzegging vermelden. Na ontvangst van de opzegging krijgt u van ons altijd een ontvangstbevestiging.

In een eerder voorwoord heb ik de vraag geopperd of het juridisch wel juist was dat de Verenigde Staten een soeverein land binnenvielen en zijn president ontvoerden. Een en ander uiteraard in combinatie met de opmerking dat mensen klaarblijkelijk anders reageren op een inval van Rusland in Oekraïne dan op een inval van de Verenigde Staten in Venezuela.

Daarbij dienen we ons uiteraard terdege te realiseren dat er nog veel meer brandhaarden waren en zijn in de wereld. Op zaterdag 28 februari volgde de volgende escalatie op het wereldtoneel. De Verenigde Staten en Israël waren van mening dat het nodig was om Iran aan te vallen en daarbij de top van het Iraanse bewind uit te schakelen. Deze aanval duurt echter voort en is van een andere proportie dan de eerder aangehaalde interventie in Venezuela.

De overeenkomst in de discussie over al dit soort "acties" wereldwijd, is wat mij betreft de legitimiteit, en heeft niets te maken met de opvatting en vraag of deze verschillende acties al dan niet gepast, noodzakelijk of wenselijk zouden zijn. Er is immers een internationaal verbod op een aanval op de soevereiniteit en de territoriale integriteit van onafhankelijke landen. Meer specifiek is er internationaal overeengekomen dat er slechts twee situaties zijn waarin een ander land aangevallen zou kunnen worden: dat kan als er een resolutie ligt van de VN-Veiligheidsraad die hiermee instemt, of als er sprake is van het recht op zelfverdediging.

Dat er in de genoemde voorbeelden **geen** VN-resolutie is die e.e.a. rechtvaardigt staat vast. De vraag of er in deze gevallen sprake was van een dusdanige situatie/escalatie die een verdedigende aanval rechtvaardigde, moet u zelf maar beantwoorden.

Die vragen worden inmiddels ook wereldwijd gesteld en met name Spanje is fervent tegenstander van de uiteenlopende conflicten of zo u wilt oorlogen dan wel oorlogsactiviteiten. Zo gaf Spanje de Verenigde Staten geen toestemming om voor de acties tegen Iran, gebruik te maken van twee van zijn militaire vliegvelden: Rota (Cádiz) en Morón de la Frontera (Sevilla). Madrid ging ook na dreigementen over handelssancties van de Amerikaanse president niet door de knieën.

Naast eerdergenoemde vragen zouden we ons dus ook af kunnen vragen of de aangehaalde afspraken van de Verenigde Naties, niet juist bedoeld zijn om de wereld te beschermen tegen grote landen die menen zich als 'wereldheersers' op te kunnen stellen.

Als we het nu wat kleiner maken en naar Nederland kijken heb ik ook nog wel een vraag. Wellicht heeft u voor mij een antwoord. Toen Amerika aangaf Canada en Groenland te willen inlijven, wisten we direct te reageren omdat we instandhouding van de internationale rechtsorde zo belangrijk vonden. Zoals ook veelvuldig wordt gesteld en benadrukt ten aanzien van Oekraïne, werd in het geval van Groenland eveneens gewezen op de soevereiniteit en zelfbeschikking van die landen.

Passende en terechte opmerkingen lijkt mij, zeker voor een land dat als gastland optreedt voor het Internationaal Gerechtshof¹ gevestigd in het Vredespaleis. Daarnaast zijn wij, voor zover mij bekend, het enige land dat in de Grondwet (artikel 90) heeft vastgelegd: **"De regering bevordert de ontwikkeling van de internationale rechtsorde."** Dat rechtvaardigt dus ook de vraag of wij daarin voldoende effort steken als "gastheer" van het Internationaal Gerechtshof en het Vredespaleis. Zou ook niet bezien moeten worden of de eerdergenoemde oorlogshandelingen al dan niet in strijd zijn met internationale verdragen. De antwoorden heb ik niet voor u, maar de vragen lijken mij valide.

Jan Kropf

¹ Officieel en voornaamste gerechtelijke orgaan van de Verenigde Naties.

INHOUD

Medezeggenschap: deskundige hulp bij onderwerpen waarvoor specifieke kennis en informatie nodig is.

Toepassing VROB-artikel 7 en financiële herberekening. Vierentwintig-uurs-roosterdiensten bij de CBRN RE.

..... 3

'Under Destruction': Veiligheidsconferentie 'München 2026' constateert 'sloop liberale democratische wereld-orde.'

Boekverloting: 'Want... militairen zijn ook maar mensen met gewone mensenwensen. De mens achter het uniform.'

Disclaimer

De meningen en opvattingen vertolkt in interviews en columns in dit blad, zijn, met uitzondering van 'Uw voorzitter', niet per se de meningen en opvattingen van de ACOM de Bond van Defensiepersoneel.

Inleveren kopij ACOM Journaal

#04-26 16 maart
#05-26 16 april

@Jan_Kropf
@AcomCarib
@ACOM_Mil_Bond

ACOM de Bond van Defensiepersoneel

acom_mil_bond

Minister Dilan Yeşilgöz-Zegerius en staatssecretaris Derk Geertz Boswijk

Het ministerie van Defensie verwelkomde op 23 februari jl., zijn nieuwe (politiek) leidinggevenden: minister Dilan Yeşilgöz-Zegerius (VVD) en staatssecretaris Derk Geertz Boswijk (CDA). De kersverse bewindslieden horen bij het minderheidskabinet-Jetten, dat dezelfde dag aantrad na beëdiging door Zijne Majesteit koning Willem-Alexander.

De nieuwe minister, tevens vicepremier, was in het vorige kabinet minister van Justitie en Veiligheid. Ze volgt op Defensie haar partijgenoot Ruben Brekelmans op, die de VVD-fractie in de Tweede Kamer gaat leiden.

De afgestudeerde sociaalwetenschapper Dilan Yeşilgöz-Zegerius, maakte in 2017 haar entree op het Binnenhof als Kamerlid voor de VVD. In de kabinetten Rutte III en IV deed ze politiek-bestuurlijke ervaring op als respectievelijk staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat en minister van Justitie en Veiligheid. In 2023 nam ze, als partijleider én fractievoorzitter, de leiding in de VVD op zich.

Minister van Defensie

Yeşilgöz-Zegerius, op 18 juni 1977 in Ankara (Turkije) geboren, is op het departement verantwoordelijk voor het nationaal en internationaal defensiebeleid. Haar "primaire focus" als minister, zo liet ze optekenen, is ervoor zorgen dat, gezien de "zorgelijke geopolitiek situatie" Nederland staat voor zijn eigen veiligheid. "Willen we dat vrijheid wint, dat onze manier van leven overeind blijft, dan is het tijd dat Nederland en Europa het heft in eigen handen nemen. Deze taak neem ik serieus. Een sterke krijgsmacht is daarbij essentieel. De komende jaren gaan we de grootste investering ooit in defensie doen. En dat is hard nodig om onze manier van leven te beschermen. (-) In deze onrustige wereld zullen we samen met onze bondgenoten de komende jaren harde keuzes moeten maken om onze vrije manier van leven te bescher-

men."¹

Het ministeriële takenpakket omvat verder:

- Samenstelling en inrichting krijgsmacht
- Nationale en internationale inzet krijgsmacht
- Steun Oekraïne
- Bevorderen van weerbaarheid van Nederland nationaal
- Internationaal beleid en samenwerking, waaronder NAVO en EU
- Strategisch industriebeleid en contacten grote strategische leveranciers
- Veteranenbeleid en -zorg
- Koninklijke Marechaussee
- Kustwacht
- MIVD
- Inspectie en toezichhouders (IVD, IGK, IMG, KMCGS en MLA)

Staatssecretaris van Defensie

Staatssecretaris Derk Geertz Boswijk (8 april 1989 in Woerden), kwam op 31 maart 2021 in de Kamer voor het CDA. Daarvoor (2015-2021) was hij lid van

Provinciale Staten van Utrecht. In de Kamer trad hij onder meer op als defensiewoordvoerder. "Een portefeuille waarvoor ik echt heb gestreden", bekende hij in een interview met ACOM Journaal (AJ#06-22). Hij komt weliswaar niet uit een 'ware defensiefamilie' - geen directe familieleden die een 'krijgsmachtransel' konden/wilden overdragen -, maar de liefde voor en het besef van het belang van de krijgsmacht, kreeg hij wel van kindsbeen af ingegoten. "Mijn jongensdroom was altijd beroepsmilitair worden" vertrouwde het CDA-Kamerlid ('bloedgroep' Hervormd-gereformeerd/in de PKN) ACOM Journaal toe. Maar toen hij van de middelbare school afkwam gold bij Defensie zowaar een "sollicitatiestop". In de jaren daarna bleef de krijgsmacht evenwel trekken. "Ik had altijd het gevoel gehad dat ik mijn roeping heb gemist." De opleiding tot reserveofficier (tweede luitenant) aan de KMA, zorgde voor enige compensatie, - de 'second best' invulling van die

¹ <https://tinyurl.com/5n7k7zrj>

knagende jongensdroom.

“De krijgsmacht beschouw ik als een essentiële bouwsteen van een weerbare en veilige samenleving. Dankzij het stevige budget kunnen we verder met het versterken van de veiligheid van onze samenleving en van bondgenoten. Ik zet mij in voor een krachtige investering in onze militairen, materieel en innovatie. Dit is cruciaal voor een weerbaar Nederland dat opkomt voor vrede en veiligheid, nu en voor toekomstige generaties.”²

Als staatssecretaris van Defensie is Derk Boswijk belast met:

- Personele en materiële gereedstelling krijgsmacht (nationaal en internationaal)
- Industriebeleid en innovatie gericht op realisatie bestaand en nieuw materieel
- Ruimtelijke ontwikkeling, regionale ontwikkeling en vastgoed
- Bevorderen van de weerbaarheid van Nederland regionaal
- IT/digitalisering (nationaal en internationaal)
- Integraal veiligheidsbeleid en duurzaamheid
- Diversiteit

De staatssecretaris is een warm, standvastig pleitbezorger van meer en intensieve militaire samenwerking alsook een gemeenschappelijk inkoopbeleid zowel binnen de EU als de NAVO. Na de inval van Rusland in Oekraïne in 2022 brak hij een lans voor invoering van een vorm van sociale/maatschappelijke dienstplicht geënt op het Zweedse model. Maar zijn eerste prioriteit, verzekerde hij toen al in het AJ-interview, is “een goed loongebouw en een goede CAO voor het Defensiepersoneel”

² <https://tinyurl.com/3bpzh4hw>

Samen bouwen aan de arbeidsvoorwaarden van morgen

Julie inbreng telt!

De huidige arbeidsvoorwaarden bij Defensie lopen op 1 september van dit jaar af. Dat lijkt misschien nog ver weg, maar de voorbereidingen voor nieuwe onderhandelingen beginnen vaak al ruim van tevoren. Met de komst van het nieuwe kabinet is de kans aanwezig dat Defensie snel mandaat krijgt om met de vakbonden te gaan onderhandelen over nieuwe arbeidsvoorwaarden die vanaf 1 september 2026 moeten gelden.

De ACOM vindt de inbreng van de leden van essentieel belang. Samen bepalen we de koers. Stuur, als ACOM-lid je ideeën en suggesties naar de ACOM via AVW2026@acom.nl. Ze dienen mede als basis voor onze inzet in de onderhandelingen.

Voorlichtingsbijeenkomsten

Om met u in gesprek te gaan, organiseren wij meerdere bijeenkomsten. Op 25 maart is er van 10.00 tot 12.30 (inclusief lunch) een bijeenkomst op het kantoor van de ACOM in Zeist. Voor deelname aan deze bijeenkomst dient u zich op te geven via AVW2026@ACOM.NL

Op dinsdag 7 april is er van 10.00-12.00 uur een bijeenkomst in de Witte Raaf op de marinebasis in Den Helder. Aanvullende bijeenkomsten zijn in voorbereiding. De data en locaties volgen nog; wij adviseren u onze website regelmatig te raadplegen voor de meest actuele informatie.

Bent u (nog) geen lid van de ACOM maar wilt u wel uw mening laten meewegen bij de AVW-onderhandelingen? Meld u dan aan als lid via www.acom.nl/lid.

Tegen zoveel 'Epic Fury' was zelfs de Groot-Ayatollah Ali Hosseini Khamenei, niet opgewassen. De Opperste Leider/Potentaat van de Islamitische Republiek Iran, werd, samen met zijn hofhouding, adviseurs, verdere entourage¹ en familieleden, met AI-bepaalde precisie opgeblazen bij een Israëliisch-Amerikaans bombardement op zijn bunkeronderkomen in Teheran. Na de vernietigende klappen van 'Midnight Hammer', schoot het incasseringsvermogen van de meedogenloos wrede, mi-santropische despoot, tekort bij de 'helse razernij van epische proporties' die daarop volgde.

En aldus werd de lont in het kruitvat, gelabeld: 'Midden-Oosten', gestoken. Trouwe bondgenoot en sidekick Israël nam het voortouw bij het ontkurken van de fles waaruit de Djinn, de regionale geest, ijlings ontsnapte. Die laat zich niet zo gauw weer vangen en in de fles terug stoppen, naar wij verwachten en vrezen.

Vanuit zijn Floridaanse residentie Mar-a-Lago, sprak 'Daddy 'The King' Donnie', de wereld dreigend-vermanend toe. Hij riep het "illustere en trotse Iraanse volk" op, om "de regering over te nemen als onze acties achter de rug zijn". Tegelijkertijd zegde hij de regionale proxies van Iran de wacht aan, maande hij de Revolutionaire Garde, het leger en de politie om onmiddellijk de wapens neer te leggen op straffe van een wisse dood.

'Epic Fury' betekent een nieuwe, pijnlijk-gevoelige klap voor Rusland en de Volksrepubliek China, na de uppercut van 'Operation Absolute Resolve' in Venezuela (03-01-'26). Vooral de Volksrepubliek, die de dood van Khamenei "krachtig" veroordeelde en bestempelde als "flagrante moord", is extra pijnlijk getroffen. Beijing betreft namelijk zijn aardolie in omvangrijke hoeveelheden van Iran en hield en passant zo ook het moorddadige, criminele regiem van de ayatollahs stevig in het zadel.

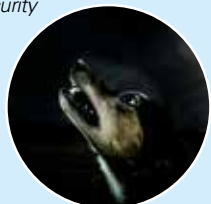
Intussen dijt het conflict langzaam (maar onstuitbaar?) uit, door (de verwachte) acties van lokale Iran-protegees. Hezbollah in Libanon, bestookt als vanouds Israël met raketten en andere wapensystemen. Vanuit Jemen voert Ansar Allah (de Houthi's) zijn aanvallen op westerse (commerciële) schepen op in de Rode Zee (Bab al-Mandeb zeestraat), Golf van Aden, rond de Hoom van Afrika en elders in de Arabische Zee.

Europa, de EU, reageerde gereserveerd, koel of obligaat op Epic Fury, met oproepen tot "terughoudendheid" (premier Rob Jetten). Commissievoorzitter Ursula von der Leyen deed daar nog een schepje bovenop en sprak van "uiterste terughoudendheid". Tja, daar hadden ze in Washington, Jeruzalem, Teheran even niet van terug. Maar het zwakke (hier en daar als "laf" bestempeld) Europese beroep op de antagonistische partijen ten spijt, werd de rem nergens ingedrukt. Men ging stug en onverdroten door met het lanceren van raketten en drones en het afwerpen van bunkerbusters. Intussen pieken hier dagelijks de (beurs)prijzen van (Ing) gas en van aardolie met tientallen procenten. Qatar staakte, zodra de eerste Shaheds van Iran boven Doha verschenen, stantepede de productie van Ing. Waar liggen daar de (geopolitieke) sympathieën?

Tja, de wereldorde valt uiteen, is "Under Destruction", zoals dit jaar het motto luidde van de Veiligheidsconferentie van München. De "new sheriff" in Washington, schuift internationale afspraken, conventies, verdragen achteloos terzijde en voert een transactioneel en 'penaal' buitenlandbeleid. "In dit vernietigingsproces moet Europa daadkracht tonen in haar optreden om respect af te dwingen", sprak MSC-voorzitter Wolfgang Ischinger.

Voor Europa is het zaak zijn positie in deze sterk veranderende wereldorde dringend te versterken, benadrukte Ischinger. "Ik ben van mening dat Europa grote, fundamentele beslissingen moet nemen. Anders lopen de Europeanen het risico door anderen, niet alleen Rusland, te worden ondermijnd. Met andere woorden: we hebben te maken met zeer, zeer grote vraagstukken", vatte de Duitse diplomaat (oud-gezant van de Bondsrepubliek in de VS) de topics van de Munich Security Conference 2026, samen.

¹ Legerchef Abdollah Mousavi, Gholamreza Rezaian, hoofd van de Iraanse inlichtingendiensten, Mohammad Pakpour, commandant van de Revolutionaire Garde, minister van Defensie Aziz Nasirzadeh en Ali Shamkhani, hoofd van de Nationale Veiligheidsraad.

Verschillen in bezoldiging zijn in veel (individuele) gevallen niet uit te leggen

'Doorstromers' zijn militairen die als manschap of korporaal naar onderofficiers- c.q. officiersopleiding gaan, of onderofficieren die de officiersopleiding gaan volgen. gereed staat om uit te rukken bij calamiteiten in Nederland.

Veel militairen hebben zich gemeld bij de ACOM vanwege de doorstroom en dan specifiek de bezoldiging. Een voorbeeld: een KL-korporaal, drie keer uitgezonden, zeven jaren in dienst. Gaat naar de KMS, merkt vervolgens dat aanstaande collega's van buiten, de zogenaamde spijkerbroeken, die hetzelfde werk doen vaak meer verdienen. Dit omdat ze hoger ingeschaald worden wegens leeftijd, opleiding en werkervaring. Niets ten nadele van deze nieuwe collega's maar de onbalans is niet uit te leggen.

Sinds de zomer 2025 legt de ACOM-casussen voor bij de OPCO's, die veelal nog niet zijn afgedaan. Inmiddels heeft CLAS een eerste slag gemaakt voor doorstromers naar de KMS. Dat geldt nog niet voor de NLDA-doorstromers. Voor wat betreft de overige OPCO's is ons geen intern beleid bekend.

kennis en ervaring. Niet voorzien was dat dit in zulke hoeveelheden als nu het geval is zou gebeuren. De werkelijkheid is dat Defensie alle poorten openzet om aspirant-medewerkers binnen te halen. Dat betekent het binnenhalen van mensen van diverse leeftijds categorieën met evenveel opleidingsniveaus en werkervaring. Mensen die al dan niet vanuit een andere voltijd baan naar Defensie komen en dat met een bepaald pakket aan arbeidsvoorwaarden. Met als gevolg verschillen (in salariering) tussen militairen die vaak zijn belast met hetzelfde werk. Verschillen die vaak niet verklaarbaar zijn en dat leidt tot onbegrip op de werkvloer. Net als het 'Dossier doorstromers' is dit bij de vakbonden bekend onder de noemer 'Open eindjes loongebouw' waarover met Defensie wordt gesproken.

In de WG AFR is op 3 maart hierover gesproken, naar aanleiding onder andere van voorstellen van de ACOM, met Defensie en de collega-vakbonden. Er is meer tijd nodig om te komen tot besluiten over de opleidingstabel, met inmiddels allerlei uitzonderingen en nog meer gewenste uitzonderingen. Mocht u als ACOM-lid vragen hebben over uw bezoldiging neem dan met ons contact op: info@acom.nl.

De ACOM pleit voor Defensiebreed eenduidig uitlegbaar beleid zoals eerder is beloofd. Dat lijkt er nu alsnog te komen. Maar de individuele casussen zijn nog altijd niet afgedaan. De betrokken collega's zullen nog even geduld moeten oefenen: er zit een oplossing aan te komen. Zodra wij daarover kunnen/mogen communiceren zullen wij dat doen.

Opleidingstabel Defensie

Er is in het verleden afgesproken dat aankomende militairen in de opleidingstabel komen en daarna naar de reguliere salaristabel doorgaan. Daarbij kan in beide gevallen rekening worden gehouden met leeftijd,

Belastingdienst

Belastingservice ACOM

Ook dit jaar kan de ACOM Belastingservice u behulpzaam zijn bij het invullen van uw belastingaangifte. U verstrekt ons de gegevens over 2025 en wij verzorgen het invullen en verzenden van de aangifte.

Indien uw aangifte ingewikkeld is of als er bijzondere omstandigheden zijn, dan kunnen wij u op afspraak op ons kantoor persoonlijk van dienst zijn.

Voor meer informatie kunt u terecht op de website van de ACOM. U kunt ook contact opnemen via belastingservice@acom.nl of telefonisch met onze Belastingservice: op dinsdag en donderdag van 09.00 – 12.30 en van 13.00 – 14.00 uur.

Via deze link:

<https://www.acom.nl/belastingservice/> komt u in 1 muisklik op de juiste pagina. Kopieer/knip en plak anders de link in de adresbalk van uw browser.

Nog geen lid? Word dan nu lid!

Als lid kunt u meteen gebruik maken van onze Belastingservice. Meld u nú aan als lid via het aanmeldformulier. U profiteert dan meteen ook van alle andere voordelen van het ACOM-lidmaatschap.

**DELISSEN
MARTENS**

Advocaten
Belastingadviseurs
Mediators

■■■■■ 7

Samenleven | in deze tijd.

De dynamiek van vandaag vraagt om raadgevers van deze tijd.

Meningsverschillen zijn zo oud als de mensheid. Maar de manier waarop we meningsverschillen zien, benaderen en oplossen, dat is tijdsgebonden.

Scan de QR code of ga naar www.delissenmartens.nl

T: + 31 70 311 54 11 | M: info@dm.nl

DM

Hoe hoog leggen we de lat?

Het drugsbeleid van Defensie wordt tegen het licht gehouden. Dit bericht was de afgelopen weken meerdere malen in het nieuws. In Nieuwsuur van 29 januari jl. ging het gesprek hier ook over. Volgens Nieuwsuur nam 27.7% van de jongvolwassenen (19-29 jaar) weleens drugs in 2024.

Laat dit nu ook de leeftijdscategorie zijn waarin Defensie veel nieuw personeel zoekt. Maar wat zegt dat nu? Het betekent ook dat bijna 72.3 % van de jongvolwassenen geen drugs neemt. Toch een ruime meerderheid. Er werd verder niets gezegd over een vergelijking met eerdere jaren, dus uit alleen deze informatie was niet op te maken of het drugsgebruik meer of minder is geworden.

Dat maakt het extra interessant dat een van de redenen die wordt aangevoerd om het drugsbeleid te herzien "opvattingen over drugsgebruik die aan het verschuiven zijn" is. Opvattingen over drugsgebruik zijn niet hetzelfde als drugs gebruiken. De cijfers die hierboven genoemd werden gaan over drugsgebruik. Metingen naar de 'houding' tegenover drugsgebruik heb ik niet kunnen vinden. Ik kan mij ook zomaar voorstellen dat als er wel onderzoek naar houding gedaan is, er niet specifiek gevraagd is naar drugsgebruik door militairen. Misschien denken mensen daar wel anders over. Zolang het niet gemeten is blijft de conclusie dat de opvattingen verschoven zijn voor mij een aanname. Maar zelfs als het waar is betekent dit nog niet automatisch dat Defensie daarin mee moet gaan. Als er gegronde redenen zijn om het anders te doen is dit te verantwoorden. Defensie hoeft niet op alle gebieden een afspiegeling van de maatschappij te zijn.

Het heroverwegen van het drugsbeleid zou ook te maken hebben met de enorme uitbreiding waar Defensie voor staat. Maar als ruim 70% van de jongvolwassenen geen drugs gebruikt kun je je afvragen of het daarvoor nodig is. Daarnaast begrijpen jongvolwassenen misschien best dat solliciteren bij Defensie betekent dat bepaalde zaken niet meer kunnen en hebben ze geen bezwaar om zich aan te passen. Militairen accepteren al andere zaken zoals verplichte vaccinaties, geen stakingsrecht en beperkingen in bewegingsvrijheid. Dus waarom geen beperking op het gebied van drugsgebruik.

De conclusie dat het drugsbeleid anders moet om de organisatie gevuld te krijgen is voor mij dan ook te kort door de bocht. Als in een later stadium blijkt dat dit wel een belemmering voor het binnenhalen van het benodigde personeel is kun je hier altijd nog naar kijken. Je hoeft de lat niet op voorhand al te verlagen.

Laten we eens teruggaan naar het waarom van het huidige drugsbeleid. Hierin worden, inzetbaarheid, veiligheid, het voorkomen van een groepsbinding die gebaseerd is op negatieve gronden, een directe relatie met (georganiseerde) criminaliteit en ondermijning en de voorbeeldfunctie die militairen hebben in de samenleving, genoemd als redenen om drugsgebruik te verbieden. Ook het aanzien en de geloofwaardigheid van de krijgsmacht en het beroep van militair kan ernstig worden beschadigd. Een laatste gegeven is dat het bezit van en handel in drugs simpelweg een strafbaar feit is. Als burger mag dit al niet, maar om als militair in dienst en ter bescherming van de staat, tegen de wetten van diezelfde staat in te handelen is niet te verantwoorden.

Waar ik meer sympathie voor heb is kijken naar de opties die er zijn als een militair op drugsgebruik wordt betrapt. De huidige maatregelen zijn dat het bezit of gebruik van harddrugs voor militairen in alle gevallen tot ontslag leidt. Bij softdrugs is dit iets anders, soms kan er met een schriftelijke waarschuwing worden volstaan. Ontslag vanwege drugs is altijd oneervol en daardoor heb je geen recht op een uitkering of andere (sociale) voorzieningen. Ook een andere (vertrouwens)functie bij de overheid wordt vaak lastig. Meestal wordt je voorafgaand aan je ontslag geschorst en dat heeft effect op de hoogte van je salaris.

Het huidige drugsbeleid is duidelijk, maar rigide in de handelingsopties. Het laat geen ruimte voor maatwerk of het meewegen van situationele factoren. Het kan ook leiden tot een angstcultuur waarin hulp zoeken of melden moeilijk wordt. Daarnaast biedt het geen mogelijkheid om fouten te maken en hiervan te leren.

Ik denk niet dat we zover moeten gaan dat we drugsgebruik moeten toestaan of goedpraten. De doelen van het huidige drugsbeleid staan wat mij betreft boven water. Maar het bieden van meer handelingsopties dan 1, namelijk ontslag, lijkt mij wel zinvol. Een zorgvuldige afweging van de gevolgen voor het individu en de organisatie met inachtneming van situationele en persoonlijke factoren. Dat lijkt mij wel wat. En onze nieuwe collega's misschien ook.

Jeanette de Weert, majoor.
Trainer en onderzoeker
Militaire Ethiek.
Faculteit Militaire
Wetenschappen/NLDA

Circadiaans Ritme

Rommelen met de biologische klok heeft ziekmakende gevolgen. Er worden de laatste jaren steeds meer nieuwe geheimen van onze biologische klok onttrafeld en daarmee de oorzaken van een heleboel gezondheidsrisico's. Mensen in ploegendiensten en werkers in de nacht hebben tot twee keer zo vaak problemen met slapen en uiteindelijk lopen zij een groter risico op diabetes type-2, hart- en vaatziekten en stofwisselingsziekten. De kans hierop wordt alleen maar groter wanneer iemand vaker en met grote regelmaat in de nacht werkt.

We zijn eraan gewend dat de aarde om haar as draait, dat we daardoor het ritme kennen van dag en nacht. Dit ritme is van de beginne niet constant omdat de aarde langzamer is gaan draaien sinds haar ontstaan. Lang verhaal, maar inmiddels duurt een rondje 23 uur, 56 minuten en vier seconden, het circadiaanse ritme, Latijn voor 'ongeveer een dag'. Bij alle levende wezens die de schepping van de aarde heeft voortgebracht is dat ritme ingegeven en hebben ze allemaal een biologische klok. Zowaar eencellige dieren, diep in de oceanen weten wanneer ze 's nachts omhoog moeten om zich te voeden aan de oppervlakte en wanneer ze weer moeten duiken om zich te beschermen tegen het Uv-licht van de zon.

wezens die overdag het meest actief zijn. We kunnen overdag veel beter dingen doen dan 's nachts. We slapen ook beter 's nachts dan overdag. Je biologische klok moet zo zijn ingesteld dat je overdag actief bent. Dat je 's avonds onder invloed van het duister stofjes aanmaakt als melatonine die je nodig hebt om te slapen.

En dan verschijnt de zon. Haar licht zorgt ervoor dat dieren en planten, ondanks hun eigen klok, toch netjes het ritme van de aarde volgen.

God zei: 'Er moeten lichten aan het hemelgewelf komen om de dag te scheiden van de nacht. Ze moeten de seizoenen aangeven en de dagen en de jaren, en ze moeten dienen als lampen aan het hemelgewelf, om licht te geven op de aarde.'

De zonnestrallen helpen onze biologische klok, vooral 's ochtends wanneer we uit bed komen en de gordijnen openen. De melatonine verdwijnt uit ons systeem. Onze ogen communiceren met onze hersenen over het dag- en nachtritme. Onze biologische, centrale klok zit diep in onze hersenen vlak boven de plek waar de oogzenuwen elkaar kruisen. Dat is niet voor niks, want elke morgen wordt de klok opnieuw opgestart door het ochtendlicht dat speciale cellen in ons netvlies opvangen en doorgeven aan de centrale klok. Het licht in de ochtend zet onze biologische klok weer gelijk met het ritme van de zon. Mijn moeder noemde dit "Weer bij de dag komen."

Maar het kan verkeren...

Het ritme kan afwijken, hebben we geleerd door te experimenteren. Bij de gemiddelde mens duurt dat ritme zo'n 24 uur en 12 minuten, zo is vastgesteld. Gemiddeld, want bij avondmensen kan een dergelijk etmaal soms 25 of zelfs wel 26 uur duren. Bovendien varieert de lengte van het circadiaans ritme bij de mens afhankelijk van de leeftijd.

Iedereen heeft derhalve zijn en haar hoogstpersoonlijke biologische klok, ontdekte ik. Of, zoals Prediker dat zegt, ieder heeft zijn tijd. We zijn het er alleen met zijn allen over eens dat als we die ook allemaal zouden volgen, dat het dan een pandemonium zou worden. Dan zouden we langzaam het contact met de natuur en met elkaar verliezen. Het is erg belangrijk om dit bij te houden. Mensen zijn

De zon is goed voor onze gezondheid omdat ze met haar klok, de zonnetijd, invloed heeft op onze biologische klok. Maar er is nog een derde klok in de menselijke wereld: de maatschappelijke klok. Deze klok probeert de biologische klok en de zonnetijd te overschrijven. De tijd die wordt weergegeven op onze horloges, mobiele telefoons, ovens en kerktorens. Zonnetijd helpt onze biologische klok, maar sociale tijd verstoort deze vaak. Het kan er bijvoorbeeld voor zorgen dat we in het donker de tijd uit het oog verliezen, ons dwingen om laat te werken of plotseling een uur vooruitspringen, zoals met het ingaan van de zomertijd. Er is derhalve een duidelijk verband aangetoond tussen problemen met de biologische klok en verschillende ziekten.

Toch weer terug naar de zonnwijzer?

Headerfoto: Van Gogh:
'Korenveld met kraaien'
(1890). Publiek domein.

Thom van der Woude
Krijgsmachtaalmoezenier

Medezeggenschap en hulp bij de onderwerpen met deskundige informatie en kennis

De medezeggenschapscommissies (MC's) hebben veel te doen in een tijd waarin zaken anders zijn dan een aantal jaar geleden. Om zowel de hoeveelheid werk als de inhoud van het werk aan te kunnen, kan de MC een beroep doen op kennis en informatie van anderen.

De MC behandelt tijdens haar zittingsperiode (meestal 2 jaar, 4 jaar kan ook) relatief veel onderwerpen. Die onderwerpen kan de MC zelf gekozen hebben of kunnen zijn voorgelegd door medewerkers bij de eenheid of door het hoofd diensteenheid (HDE).

©SBI Formaat.

Inventariseren

Voor het goed kunnen behandelen van de onderwerpen heeft de MC informatie en kennis nodig. Bij een eerste keer dat het onderwerp in de vergadering van de MC aan de orde komt, doet de MC er goed aan om te inventariseren welke informatie en kennis de MC al heeft van het onderwerp en welke nog nodig zijn.

Wensen voor informatie en kennis kunnen zijn:

- meer informatie dan de MC al heeft,
- meer geschiedenis van het onderwerp en de situatie,
- het onderwerp meer in de diepte,
- de samenhang van het onderwerp met andere onderwerpen,
- de uitstraling naar andere onderwerpen, andere eenheden,
- het kunnen wegen van de voor- en nadelen op dit moment en in de nabije toekomst.

Bij de inventarisatie van de wensen hoort ook het bepalen waar de informatie verkregen kan worden

en de kennis geraadpleegd kan worden.

Voor de MC zijn er verschillende bronnen beschikbaar:

- hoofd diensteenheid,
- MC leden,
- experts binnen en buiten defensie,
- trainingen van MCdef.nl,
- uw vakbond.

Informatie en eerste uitleg door het HDE

Als de informatie en kennisbehoefte door de MC in kaart is gebracht, is het hoofd diensteenheid (HDE) de eerste die door de MC om een bijdrage gevraagd kan worden. Die is vaak degene die de onderwerpen aan de MC voorlegt om te behandelen in het gezamenlijke overleg. Het HDE heeft het onderwerp dan zelf al kunnen voorbereiden, al dan niet met werkgroepen/staffunctionarissen die aan hem/haar rapporteren.

Het HDE is verplicht om de MC voldoende informatie te geven om haar werk te kunnen doen (Besluit Medezeggenschap Defensie 2008, BMD, artikel 28). Ook moet het HDE de informatie zo vroeg geven dat de MC tijd heeft het onderwerp te leren kennen en te behandelen.

De kwaliteit van de informatie van het HDE bepaalt mede de tijd die de MC nodig heeft om advies uit te brengen en de inhoud van het advies. Informatie is kwalitatief beter als daarin zowel voor- als nadelen van de huidige situatie en die van het doorvoeren van een maatregel worden gegeven. In het BMD worden dat de achtergronden, motieven en overwegingen genoemd (art 28). Belangrijk daarbij is dat ook de bronnen van de informatie genoemd worden. Met die bronnen kan de MC zelf op zoek naar verdere informatie.

Zelf informatie vergaren

De MC kan zelf al kennis en informatie hebben. MC-leden kunnen uit hun eigen kennis en ervaring, van binnen Defensie en ook van buiten Defensie, putten. Voorbeeld: het onderwerp is arbeidsomstandigheden bij de eenheid en de Arbo-functionaris van de eenheid is lid van de MC. Daarnaast kunnen de MC-leden zelf op zoek gaan naar informatie op intranet, internet, vakbladen enz.

Experts bij de eenheid, buiten de eenheid

Is het onderwerp ingewikkeld of heeft de MC

©CMC Defensie

geen kennis over het onderwerp in huis, dan kan de MC anderen raadplegen. Zij kunnen hun achterban, de medewerkers van de eenheid, om informatie vragen. Verder kan de MC experts bij de eenheid, experts buiten de eenheid binnen Defensie en zo nodig ook experts buiten Defensie raadplegen. Voorbeeld: de MC moet een onderwerp behandelen over arbeidsomstandigheden en heeft geen Arbokennis in huis. In dat geval kan de MC het Coördinatiecentrum Expertise Arbeidsomstandigheden en Gezondheid (CEAG) raadplegen. Voor meer/andere informatie kan de MC ook buiten Defensie terecht onder andere bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), de Sociaal-Economische Raad (SER) of het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Zij hebben experts die meer weten over arbeidsomstandigheden en regelgeving op dat vlak.

Training van www.mcdef.nl: plan van tevoren, vul later onderwerp in

Buiten Defensie is het trainingsinstituut voor MC's, www.mcdef.nl, een mogelijkheid om kennis te vergaren en vaardigheden te trainen. MC-leden hebben recht op scholing. Het trainingsinstituut kan maatwerktrainingen verzorgen die toegespitst zijn op de onderwerpen waar de MC mee bezig is. Stel je voor dat de eenheid moet worden gereorganiseerd en de MC-leden hebben daar weinig ervaring mee. Al jaren worden veel maatwerktrainingen gegeven met reorganiseren als centraal onderwerp. Verstandig is het om in elk jaar standaard een aantal dagen training in te plannen. De te behandelen onderwerpen kunnen later met de trainer afgesproken worden.

De vakbond

Ook bij de ACOM kun je terecht voor hulp en informatie. Wij ondersteunen de MC's met (de

vindplaats van) informatie, regelgeving, en ook de bedoeling van de regelgeving. Zo zijn het onder andere het BMD (Besluit Medezeggenschap Defensie 2008), het AMAR (Algemeen Militair Ambtenarenreglement) het BARD (Burgerlijk Ambtenaren Reglement Defensie), de ROR (Regeling Overlegprocedure bij Reorganisaties) en het URD (Uitvoering Reorganisaties Defensie) na overleg en overeenstemming van de Centrales van Overheidspersoneel (CvO) met Defensie tot stand gekomen. Op de onze website kun je bij verslagen van het georganiseerd overleg (Defensie en CvO). Het komt voor dat na verloop van tijd regelgeving (deels) anders wordt uitgelegd dan die bedoeld is. Op dat punt kunnen wij helpen.

Wij roepen MC-leden/leden op om (bij twijfel) contact met ons op te nemen. U bent de ogen en oren van uw collega's en van uw vakbond voor onder andere de juiste toepassing van regelgeving binnen defensie.

Kortom de MC heeft, buiten de kennis en informatie die zij zelf bezit, meerdere mogelijkheden om kennis en informatie te vergaren. Wij adviseren de MC de behoefte te inventariseren en van de mogelijkheden gebruik te maken.

Overzicht MC-verkiezingen

Defensie-onderdeel	Eenheid	Verkiezingen	Opgeven vóór
KMar	STC KMar	16-20 maart	Gesloten
CLAS	Matlogco S&A	25 maart	Gesloten
CLAS	Staf Matlogco	25 maart	Gesloten
DOSCO	DCO&F	1 april	Gesloten
DOSCO	FMW/NLDA	6 april	Gesloten
COMMIT	Directie F&C	7 april	Gesloten
COMMIT	Directie HR	7 april	Gesloten
COMMIT	Staf COMMIT	7 april	Gesloten
CZSK	KMTO	8 april	Gesloten
CZSK	DDS	13 april	Gesloten
CLAS	CISBAT 1GNC	29 april	18 maart
CLAS	Afd. Techniek Matlogco	30 april	19 maart
CZSK	Zr.Ms. Snellius	30 april	19 maart
CZSK	OPV Oranje	5 mei	17 maart
CLAS	LO&Sportorganisatie	7 mei	26 maart
CZSK	GC OZD	7 mei	19 maart
BS	COID	20 mei	8 april
DOSCO	DC PZ	15 juni	4 mei

Tijdelijke waarneming mag niet dienen als structurele oplossing personeelstekort

De defensieorganisatie verandert snel. Er wordt uitgebreid, gereorganiseerd en nieuwe eenheden worden opgebouwd. Tegelijkertijd blijven op veel plekken functies onvervuld. Vacatures stapelen zich op en de druk op het zittende personeel neemt alleen maar verder toe.

Die onderbezetting heeft duidelijke gevolgen. Militairen en burgermedewerkers worden steeds vaker gevraagd om functies volledig of gedeeltelijk waar te nemen. Soms gebeurt dat in overleg, soms wordt het opgedragen.

Tijdelijke oplossing werd vaste werkwijze

Wat opvalt is dat het praktisch gezien heel vaak niet om waarnemingen gaat die in tijd afgepaald zijn. Maar steeds vaker duurt het waarnemen van (delen van) functies lang, - soms zelfs jarenlang! Ook komt het voor dat iemand meerdere functies of onderdelen van functies tegelijk moet uitvoeren. Wat ooit bedoeld was als tijdelijke oplossing, lijkt op veel plekken een vaste werkwijze te zijn geworden. De werkdruk en werklast wordt over steeds minder mensen verdeeld.

Daarbij zien we dat waarneming lang niet altijd leidt tot bevordering of een officiële plaatsing op de betreffende functie. Dit terwijl de betrokken medewerkers vaak wel langdurig de verantwoordelijkheid van een hogere functie dragen, besluiten nemen en het werk gaande houden. Als zij vervolgens op die functie solliciteren, worden zij in veel gevallen niet voorgedragen of afgewezen omdat zij niet aan alle functie-eisen zouden voldoen.

Dit stuit, terecht, op groot onbegrip. Iemand is klaarblijkelijk wél geschikt om het werk langdurig te doen, maar niet om de daaraan verbonden functie formeel toegewezen te krijgen. Juist bij het waarnemen van functies is het van groot belang dat Defensie zich strikt houdt aan de geldende wet- en regelgeving.

'Waarnemen' mag geen structurele oplossing zijn

'Waarnemen' is bedoeld als tijdelijke maatregel. Het is een tijdelijke oplossing voor bijvoorbeeld ziekte, vertrek of een plotseling opengevallen functie. Het is uitdrukkelijk niet bedoeld om structurele tekorten op te vangen of om bevorderingen uit te stellen.

Artikel 22 van het Algemeen Militair Ambtenarenreglement (AMAR) is daar duidelijk over. Een militair mag tijdens een functieervulling één keer een andere functie waarnemen en waarneming mag voor maximaal twaalf maanden en niet langer.

In een brief van 12 januari 2026 heeft Defensie ons laten weten dat artikel 22 van het AMAR geen mogelijkheid biedt om langer dan twaalf maanden een functie waar te nemen. Tegelijkertijd wordt in die brief aangegeven dat er in de praktijk wel behoefte bestaat aan ruimere mogelijkheden. Daarom is er door Defensie een werkwijze ontwikkeld aan de hand waarvan in uitzonderlijke gevallen toch langer kan worden waargenomen. Ook wordt in de brief voorgesteld om artikel 22 van het AMAR aan te passen zodat een beperkte afwijking mogelijk wordt.

Het wijzigingsvoorstel is als volgt geformuleerd:

"Het Algemeen militair ambtenarenreglement wordt als volgt gewijzigd:

A
Aan artikel 22 wordt een lid toegevoegd, luidende:

6. De minister kan, indien de omstandigheden hiertoe noodzakelijk en de militair ermee

instemt, gemotiveerd afwijken van het bepaalde in het eerste en tweede lid."

Defensie erkent dus zélf dat de huidige wet geen ruimte biedt voor langdurige waarneming. Zolang de wet niet is gewijzigd, blijft de grens van twaalf maanden gelden. Een interne werkwijze kan en mag een wettelijke bepaling niet overstijgen of vervangen.

Verskil tussen militairen en burgers

Voor militairen en burgerpersoneel gelden niet precies dezelfde regels. Voor militairen is artikel 22 AMAR leidend. Daarin staat duidelijk hoe lang en onder welke voorwaarden mag worden waargenomen. Ook is daarin vastgelegd dat een militair alleen een functie mag waarnemen op het eigen rangsniveau of het *naasthogere* niveau.

Voor burgers gelden andere regels. Die zijn vastgelegd in de Beleidsregel Functietoewijzing en Bevordering Defensie (BAFBD). Krachtens die regels kunnen andere termijnen en voorwaarden worden aangehouden. Maar wat voor burgers onder bepaalde voorwaarden mogelijk is, geldt niet automatisch ook voor militairen. De regels voor militairen zijn duidelijk en daar moet door Defensie aan worden vastgehouden.

Afwijken van het AMAR is geen bevoegdheid

In een aantal gevallen is op verzoek van de Defensieorganisatie door C-DPOD besloten dat een functie langer dan twaalf maanden mocht worden waargenomen. Ook zijn er besluiten genomen waarbij iemand meer dan één rang of schaal hoger een functie mocht waarnemen. Daarbij is gesteld dat de bevoegdheid om namens de minister van Defensie af te wijken van artikel 22 van het AMAR, is belegd bij de Commandant Divisie Personeel en Organisatie (C-DPOD).

Deze bevoegdheid bestaat echter niet. Het AMAR is een wettelijke regeling. Daar mag niet van worden afgeweken, tenzij de regeling dat zelf mogelijk maakt. Artikel 22 bevat geen mogelijkheid om van de termijn van 12 maanden of het rangsniveau af te wijken.

Besluiten die dat toch doen, zijn onbevoegd genomen besluiten. Er is sprake van buitenwettelijke waarneming wanneer een waarneming langer duurt dan toegestaan of betrekking heeft op een hoger rang- of schaalniveau dan wettelijk is toegestaan. In die situatie ontbreekt een geldige wettelijke basis. Het gaat dan niet om een ruime uitleg van de regels, maar om handelen buiten de vigerende wet- en regelgeving.

Binnen Defensie staan regels, gezag en naleving van wet- en regelgeving centraal. Juist van Defensie als organisatie mag dan ook worden verwacht dat wet- en regelgeving strikt worden gevolgd. Als dat niet gebeurt, komt de rechtspositie van medewerkers zwaar onder druk te staan.

Gedeeltelijke waarneming en werkdruk

Bij gedeeltelijke waarneming blijft betrokkene zijn/haar eigen functie doen en krijgt daar extra taken bij van een andere functie. Volgens AMAR-artikel 22 lid 5 moet de commandant ervoor zorgen dat de totale belasting niet hoger wordt dan één functie met zich meebrengt. In de praktijk zien wij dat dit lang niet altijd zo uitpakt. Hier ligt een taak voor de commandant en de medezeggenschap. Die moeten erop toezien dat bij waarneming de extra taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden alsmede de eigen reguliere werkzaamheden de totale belasting van één functie niet overschrijden. Juist bij het toewijzen van extra taken dienen werklust en werkdruk goed worden afgewogen. Het raakt niet alleen de rechtspositie, maar ook de gezondheid en inzetbaarheid van medewerkers. Langdurig te hoge werklust en werkdruk leidt uiteindelijk tot uitval. Het gevolg daarvan: nog meer druk op de collega's die het werk van de uitgevallen medewerker(s) moeten oppakken.

Eén keer per plaatsingsperiode

Waarneming mag bij militairen slechts één keer per plaatsingsperiode plaatsvinden en niet langer dan twaalf maanden duren. Toch worden in de praktijk waarnemingen verlengd of nieuwe constructies bedacht en toegepast waardoor langdurige waarneming mogelijk wordt. Daarmee wordt de bedoeling van de regeling omzeild. Wat als 'tijdelijk' bedoeld is moet ook tijdelijk blijven!

Rechtszekerheid en vertrouwen

Defensie is een rechtsstatelijke organisatie. Dat betekent dat regels duidelijk moeten zijn en ook strikt moeten worden nageleefd. Als er structureel behoefte is aan ruimere mogelijkheden voor waarneming, dan dient, in overleg met de vakbonden, de wet- en regelgeving worden aangepast. Vooralsnog gelden de huidige wet- en regelgeving alsmede de met elkaar gemaakte afspraken. Veel te vaak zien we dat Defensie zich als organisatie niet aan wet- en regelgeving houdt terwijl dat wél verwacht wordt van de medewerkers.

Wat betekent dit concreet

Het is belangrijk om bij waarneming goed te letten op de volgende punten:

- De tijdsduur van de waarneming
- Waarneming bij militairen mag maximaal twaalf maanden duren
- Waarneming mag slechts één keer per plaatsingsperiode plaatsvinden.
- Welk rang- of schaalniveau wordt waargenomen
- Alleen het eigen rangsniveau of het naast hogere niveau mag worden waargenomen
- Afwijkingen van deze regels kunnen duiden op buitenwettelijke waarneming
- Of alles schriftelijk juist is vastgelegd.

Waarnemen kan nodig zijn in tijdelijke situaties. Maar het mag geen vaste oplossing worden voor structurele personeelstekorten. Dat is niet goed voor de organisatie en zeker niet voor het personeel.

Mocht u als lid van de ACOM tegen dit soort situaties aanlopen laat het ons weten via info@acom.nl

Vierentwintig-uurs-roosterdiensten bij de CBRN RE

Een onderwerp dat veel terugkwam de laatste tijd in de Werkgroep Algemene Financiële Rechtspositie (WG AFR), betrof de diensten bij de 'Chemische Biologische Radiologische Nucleaire Respons Eenheid' (CBRN RE). Een eenheid bij Defensie die, net als de brandweer, - om die vergelijking te trekken, 24/7 gereed staat om uit te rukken bij calamiteiten in Nederland.

'financieel gemaakt' en betaald als 'overwerk'.

Omdat de CBRN RE, en zo zijn er meer eenheden bij Defensie, in een 24-uurs-rooster werkt kunnen medewerkers bij die eenheid bedoelde uren niet opnemen. Dat volgt uit verschillende wetgeving en jurisprudentie. Met name enerzijds de Europese arbeidstijdenrichtlijn, de Arbeidstijdenwet en Arbeidstijdenbesluit en het AMAR en anderzijds Jaeger-arrest, Vorel-arrest, Dellas-arrest en het SIMAP-arrest¹.

Deze eenheid werkt volgens een 24-uurs-diensten rooster. Inmiddels is de bedrijfsvoering wat aangepast. Voor het gemak kunnen wij er evenwel van uitgaan dat de mensen 8 uur 'werken', 8 uur 'waken' (stand-by) en 8 uur 'slapen' en vervolgens komt de nieuwe ploeg op. Men werkt 8 uur en voor de 8 uur 'stand-by-dienst' staat ½ herleiding-uur en voor slapen 1/3 herleiding-uur conform artikel 60c van het Algemeen militair ambtenarenreglement (AMAR).

De bedoelde regeling in dit artikel is vergoeding voor overwerk, onregelmatigheid, beschikbaarheid en bereikbaarheid, ook wel bekend als de

Regeling vergoeding voor overwerk, onregelmatigheid, beschikbaarheid en bereikbaarheid (VROB). Artikel 7 omvat de uitleg over de totstandkoming van herleiding-uren en hoe met deze uren moeten worden omgegaan. Want daar wringt de schoen.

Organisatie arbeid bij Defensie

In beginsel worden herleiding-uren, net als overwerkuren, opgebouwd als 'tijd voor tijd', volgens het AMAR: "vergoeding in vrije uren". Deze uren worden in de meetperiode die is vastgesteld tussen hoofd diensteneenheden en MC, ingeroosterd, tenzij dat niet kan worden georganiseerd. Dan worden de uren

Slapen in waakstand

De werkgever Defensie heeft er niet voor gekozen om haar arbeid anders te organiseren. Dat is aan het hoofd diensteneenheden en de medezeggenschap, maar Defensie moet voor alternatieven wel de formatie beschikbaar stellen ofwel het geld ter beschikking stellen.

In plaats van bijvoorbeeld een ploegenrooster is gekozen voor 24-uurs-diensten. De keuze van de bedrijfsvoering is verder niet relevant, maar wél dat deze militairen vervolgens geen 38-urige werkweek maken zoals andere militairen dat (kunnen) doen. Dit volgt namelijk uit een

¹ Zie voor de genoemde arresten: Expertisecentrum Europees Recht, www.ecer.mibuza.nl

De Werkgroep Algemene Financiële Rechtspositie (WG AFR)

De WG AFR is een van de werkgroepen van het Sector Overleg Defensie (SOD) en is één van de formele werkgroepen waarin besluiten kunnen vallen. De werkgroep wordt meestal voorgezeten door de directeur Werkgeverszaken. Die ressorteert onder de hoofddirecteur Personeel (HDP). Namens de staatssecretaris van Defensie en de HDP vervult hij in het overleg de rol van hoofdonderhandelaar.

Conform de jaarplanning komt de WG AFR bijeen en, in overleg, zoveel vaker als nodig is. 'Normaal' vergadert de werkgroep om de zes weken waarbij een diversiteit aan (financiële) onderwerpen, voornamelijk de financiële regelingen, ter tafel komt. Deze regelingen worden (nader) uitgewerkt aan de hand van het Arbeidsvoorwaardenakkoord of geëvalueerd.

vereenvoudigd voorbeeld van de militair die twee 24-uurs diensten per week draait en dan 48 uur op de werkplek is. Van die 48 uur werkt hij/zij 16 uur volledig. 16 x 1/3 uur en 16 x 1/2 uur. Dat is afgerond 30 uur.

Sommigen denken dan dat deze militairen al voldoende worden bezoldigd voor het werk dat ze moeten verrichten. Waarom zouden ze dan ook nog een vergoeding moeten krijgen uit herleiding-uren. De militairen zijn echter 48 uur op de werkplek op een 'notice to move' van 5 minuten waarvan u dan wel kunt raden dat ze tijdens het 'slapen' toch in de 'waakstand' staan. Deze 48 uur is arbeidstijd conform de eerdergenoemde wet- en regelgeving. Vervolgens

moet dan beschouwd worden of in de vergoeding in vrije tijd, de herleidbare uren redelijkerwijs genoten kunnen worden. Dan komen we opnieuw uit bij wet- en regelgeving en bijvoorbeeld artikel 56a van het AMAR dat in lid 1 stelt:

De arbeidsduur voor de militair bedraagt ten hoogste 10 uren per werkdag, in elke periode van 4 achtereenvolgende weken ten hoogste gemiddeld 50 uren per week en in elke periode van 13 achtereenvolgende weken ten hoogste gemiddeld 45 uren per week.

De Europese richtlijn en de Arbeidstijdenwet zijn iets ruimer gesteld maar geven over een periode van 16 weken niet meer dan 48 uur per week aan. En daarmee is er geen andere keuze dan dat de vergoeding in vrije uren betaalbaar worden gesteld. Deze situatie is niet uniek voor CBRN RE, maar speelt bijvoorbeeld ook bij brandweerdiensten en de Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EOD). Elke eenheid

heeft haar eigen dynamiek en zal als zodanig moeten worden bekeken.

Heeft u als lid van de ACOM ook met deze problematiek en de gevolgen daarvan te maken, meld u zich dan bij ons. Neem ook contact op indien u vragen hebt over werktijden en hoe roosters tot stand komen. Vergeet niet dat uw medezeggenschapscommissie hierin ook een belangrijke rol vervult.

Winnaars verloting tickets NvdMM

Onderga en laat je meevoeren op de klanken en tonen van het muziek- en theaterspektakel 'De Nacht van de Militaire Muziek 2026'. Locatie: Nationaal Militair Museum, Verlengde Paltzerweg 1, 3768 MX Soest.

De ACOM mocht van de organisatie drie tickets voor dit unieke evenement verloten onder de leden.

De winnaars:

- N. van Duijvenvoorde
- J. Wieten
- A. Batenburg

Betaaldata 2026

Maand	Salaris Defensie	Pensioen ABP	AOW
Maart	24 maart	23 maart	23 maart
April	24 april	23 april	23 april

Bondskanselier Merz: 'De wereldorde die wij na de oorlog hebben gekend bestaat niet langer'

'Under Destruction' ('Sloop in uitvoering'), gaf de organisatie van de *Munich Security Conference* (MSC), als veelzeggende titel aan haar 'discussievoorzet' (*Munich Report 2026*). De slagschaduw van 'de man met de slopershamer' hing van 13 tot 15 februari jl. dan ook zwaar over de Veiligheidsconferentie van München in Hotel Bayerischer Hof.

De (Europese) bondgenoten van de Verenigde Staten konden generaties lang als het ware blind varen en vertrouwen op de macht van Amerika. De hoeksteen daarvan werd geleverd door een brede waaier van gedeelde principes en overtuigingen die daarenboven vormgaf aan een internationale orde. Of die principes en overtuigingen nog gedeeld worden is niet langer een vaste waarde. Het betonrot heeft zich ingevreten in de decennia-lange trans-Atlantische en internationale samenwerking.

Europa werd tijdens de Veiligheidsconferentie in München van vorig jaar hardhandig tot die nieuwe realiteit bepaald door de Amerikaanse vicepresident J.D. Vance die zijn toehoorders rauwelings te kennen gaf: "There's a new sheriff in town." Een nieuwe 'wijkagent' die geen boodschap heeft aan aloude conventies, afspraken en al of niet gedeelde (beschavings- en culturele) waarden.

Nieuw tijdperk van 'grootmachtenpolitiek'

In zijn openingstoespraak, naar verluidt bedoeld om de toon van de conferentie te zetten, wond de Duitse bondskanselier Friedrich Merz er geen doekjes om: "De wereldorde die wij na de oorlog hebben gekend bestaat niet langer", stelde hij vast. Lange tijd kon en mocht Europa schuilen onder de Amerikaanse veiligheidsparaplu en "vakantie (vieren) van de wereldgeschiedenis". Die tijd is definitief voorbij.

Een nieuw tijdperk van "grootmachtenpolitiek" luidt het einde in van een op vertrouwde regels, hoe 'gebrekkelig' ook, gebaseerde ordening van de geciviliseerde

wereld. Gelijkzeitig is er sprake van een virulente heropleving van isolationisme, met name in de Verenigde Staten (*America First*). Maar zelfs een supermacht als de Verenigde Staten zal uiteindelijk op grenzen stuiten en beseffen niet machtig genoeg te zijn om het in *Alleingang* te redden, stelde de Bondskanselier vast.

"MAGA-cultuuroorlogen en protectionisme," zijn niet de weg die Europa moet inslaan. Europa moet zich blijven inzetten voor vrijhandel, klimaatverdragen en de Wereldgezondheidsorganisatie."

Bondskanselier Friedrich Merz

Merz riep dan ook op tot een "assertie Europa" en presenteerde een vierpuntenprogramma voor vrijheid, voor "Europese zelfbevestiging". Een Europa dat zijn eigen waarden behoudt, zijn vrijheid beschermt en zijn sterke punten opvoert. Het vierpuntenprogramma van de Duitse bondskanselier behelst:

- Forse verhoging van de defensie-uitgaven (het bouwen van het grootste conventionele leger van Europa).
- Versterking van de soevereine Europese defensie-industrie.
- Verdieping van de integratie binnen de NAVO.
- Vermindering van de economische en technologische afhankelijkheid.

"Na 1945 waren het vooral onze Amerikaanse vrienden die ons Duitsers inspireerden voor deze sterke en heldere gedachte. Dat zullen we niet vergeten. Op deze basis is de NAVO de sterkste politieke alliantie in de geschiedenis geworden. We blijven trouw aan dit idee. Met al onze kracht en passie, met fatsoen en solidariteit, met creativiteit en moed (-); beloofde Friedrich Merz.

De Duitse regeringsleider maakte verder duidelijk dat er gesprekken gaande zijn met de Franse president Emmanuel Macron om te komen tot een "Europese nucleaire afschrikking ingebed in onze nucleaire participatie binnen de NAVO".

Volgens commentatoren en analytici betekende de toespraak van de bondskanselier een waterscheiding, een strategische heroriëntatie van Duitsland dat een (meer) leidende rol op zich neemt binnen Europa dat zich in militair opzicht in rap tempo aan het versterken is c.q. moet.

Rietsuiker-guarapo

In München werd met spanning uitgekeken naar de toespraak van de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Marco Antonio Rubio García. Het werd in feite een herhaling van zetten waarmee vicepresident Vance in 2025 het trans-Atlantische bordspel overhoop had gesmeten. Maar Rubio schonk er mierzoete *rietsuiker-guarapo*, een populaire (volks)drank in Cuba, het geboorteland van zijn ouders. "Onder het suikerglazuur klonk in München een Amerikaanse herhaling van Vances aanval op Europa", commentarieerde de NRC van 14 februari jl. "De opluchting

waarmee de woorden van Marco Rubio zaterdag in München werden ontvangen, verhulde de harde kritiek die in zijn toespraak verscholen lag. (-) Een staande ovatie. Hoe groot de trans-Atlantische spanning in het eerste jaar van Donald Trump is opgelopen, bleek wel uit de opluchting waarmee de Europeanen zaterdag in München de toespraak van Marco Rubio onthaalden. Een zucht van verlichting ging door de zaal na de mierzoete toenadering van Trumps hoogste diplomaat – waarbij het publiek voor het gemak de frontale aanval negeerde die onder de loftuitingen schuilging. Rubio herhaalde tijdens de jaarlijkse veiligheidsconferentie in wezen de vijandige boodschap waarmee vicepresident JD Vance de Europeanen vorig jaar in de gordijnen joeg, maar meende dat zijn harde kritiek voortkwam uit liefde voor Europa. Rubio was Vance met suikerglazuur.¹

VS-minister van Buitenlandse Zaken Marco Rubio García

De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken waarschuwde voor het “uitwissen van de Europese cultuur” door massaimmigratie. Hij herhaalde keer op keer dat “de VS altijd een kind van Europa zullen blijven. (-) Onze lotsbestemming zal altijd verstrengeld zijn met die van jullie.” Als een der uitdragers van het nieuwe buitenlandbeleid van de Verenigde Staten, presenteerde Rubio zich met name als adept en dweper met de zestiende-eeuwse Spaanse Conquista, de westerse kolonisatie van ‘Schildpaddeneiland’, - de gebieden van de inheemse volkeren in ‘de Amerika’s’². Hij definieerde de Europese kolonisatie als essentieel onderdeel van de westerse

geschiedenis en een fundament van de superieure westerse beschaving die moet worden verdedigd en kreeg voor zijn pleidooi een staande ovatie van de conferentie.

Maar Rubio’s marsepein-bedeekte *copy-paste* Vance-toespraak, was onder meer ook een onverhulde steunbetuiging aan *Make America Great Again* (MAGA)-georiënteerde en Trump-gezinde Europese politieke partijen als *Alternative für Deutschland* (AfD) en het *Franse Rassemblement National* (Marine Le Pen).

Na zijn bezoek aan de Veiligheidsconferentie in München, reisde de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken door naar Hongarije om er zijn opwachting te maken bij premier Viktor Orbán. Opvallend genoeg repte Rubio in zijn toespraak met geen woord of zelfs toespeling, over de Russische agressieoorlog tegen Oekraïne. Hij liet ook (veelbetekend?) verstek gaan bij een overleg tussen Europese regeringsleiders en de Oekraïense president Volodymyr Zelensky.

Hoewel de *guarapo-benadering* van Marco Antonio Rubio *García overall* leek te werken, bleven veel bedenkingen onaangetaast. Europa kent en houdt vast aan rode lijnen die niet overschreden mogen worden, liet commissievoorzitter van de EU, Ursula von der Leyen optekenen. Als het gaat om “de vrijheid van meningsuiting en digitale soevereiniteit weten wij niet van wijken.” De Trump-administratie en Brussel kijven al tijden over bijvoorbeeld Europese ordeningsregels voor Big Tech.

Ursula von der Leyen, voorzitter van de Europese Commissie.

Plan van Actie

Europa heeft nu meer nodig dan

woorden alleen, benadrukte MSC-voorzitter, de prominente diplomaat en hoogleraar, Wolfgang Ischinger in zijn slot- en dankwoord. Europa heeft nu een Plan van Actie nodig voortgestuwd door een strakke tijdsplanning. “Hoe brengen we de wederzijdse bijstandsclausule van het ‘Verdrag betreffende de Europese Unie’ tot leven? Wat is ons plan om de defensieproductie op te voeren en een meer samenhangende en wereldwijd concurrerende Europese defensiemarkt te creëren?”

Ischinger waarschuwde in krachtige bewoordingen voor “*wrecking-ball politics*”; de sloop, de totale vernietiging van de wereldorde door krachten die vernietiging verkiezen boven hervorming. Hij toonde zich sceptisch over de huidige trans-Atlantische relatie, uitte ernstige twijfels over “de gedeelde waarden binnen het Westen” en vroeg zich publiekelijk af “of de VS zijn bondgenoten nog wel als gelijkwaardige partners beschouwt. (-) Er zijn diepe uitingen van twijfel. Twijfels of we daadwerkelijk nog steeds in hetzelfde team zitten.”

Maar de MSC-voorzitter zag ook “een veel grotere Europese vastberadenheid om te verdedigen wat wij in wezen beschouwen als Europese waarden. Daar bestaat geen twijfel over.”

Hij refereerde aan de toespraak van Marco Rubio en benoemde nadrukkelijk de oorlog in Oekraïne. “Zoals minister Rubio zei, zijn onze lotsbestemmingen met elkaar verweven. (-) En ik wil toevoegen dat de vraag hoe deze oorlog zal eindigen eigenlijk een existentiële vraag is voor Europa. Het zal op meer dan één manier de toekomst van dit continent bepalen. En ik hoop heel erg dat dit niet alleen door ons allemaal hier in Europa wordt begrepen, maar ook door onze Amerikaanse vrienden in Washington. En ik hoop heel erg dat wij als bondgenoten en partners verenigd zijn en vastbesloten om samen te handelen om ervoor te zorgen dat Oekraïne kan en zal overwinnen”, aldus de voorzitter van de *Munich Security Conference 2026*, Wolfgang Ischinger in zijn slot- en dankwoord.

¹ <https://tinyurl.com/hn5zdv2f>

² Door de conquistadores (veroveraars) Hernán Cortés ('genocidale' verovering van het Azteekse Rijk, tegenwoordig Mexico) en Francisco Pizarro (overeenkomstige verovering (1532-'35) van het Rijk van de Inca's, het hedendaagse Peru).

AIVD en MIVD: 'Constante dreiging hybrideactiviteiten naast klassieke spionage'

Rusland voert zijn hybrideactiviteiten¹ op in het schemergebied tussen oorlog en vrede ('greyzone'). De Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) en de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD), maken zich daar zorgen over. Met name omdat Nederland een gericht doelwitland blijkt van de Russische inlichtingendiensten en samenspannende hackers- en andere groeperingen, - zowel 'statelijk' als 'privaat' (de whole-of-society' methode)². De inlichtingendiensten maken daar melding van in hun gezamenlijke publicatie 'Tussen vrede en oorlog. De oorlog in Oekraïne en de Russische dreiging in Europa'.

AIVD

Rusland, het Kremlin, heeft het niet begrepen op het "decadente en perverse Westen"³ en ziet een existentieel gevaar in de westerse manier van denken, leven en doen, - het Westen *tout court!* Het gaat in het Russische perspectief om een conflict tussen "onverenigbare wereldbeelden gebaseerd op strijdige waarden- en normensystemen. (-) In dit licht bereidt Rusland zich voor op een lange-termijnconfrontatie met het Westen", waarschuwen NIVD en AIVD in hun jongste publicatie.

Scherpe toename hybride dreiging

Als gevolg van de oorlog in Oekraïne is de Russische hybride dreiging in Europa in omvang en brutaliteit, sinds het najaar van 2023, scherp toegenomen. De toorn van Moskou is c.q. wordt met name gewekt door de steun van de meeste EU- en NAVO-landen aan de Oekraïners in hun strijd tegen de

Toespraak Poetin bij het 100-jarig bestaan van inlichtingendienst GROe in 2018. ©Wikimediacommons

Russische agressie.

Ook Nederland is 'doelwitland' dat "hybride activiteiten waaronder voorbereidingen voor sabotage", voor de kiezen krijgt. Als gastland voor diverse internationale organisaties is Nederland een interessant 'slachtoffer'. De Russische hybride dreiging zal, naast klassieke spionageactiviteiten, zo verwachten de inlichtingendiensten, aanhouden en in

intensiteit toenemen. Daartoe biedt Nederland als open samenleving de nodige mogelijkheden. "Een nieuwe modus operandi die Rusland hierbij gebruikt is de inzet van zogenoemde 'low-level' agenten: niet tot nauwelijks getrainde personen die meewerken aan sabotageactiviteiten, waarbij zij zich veelal niet bewust zijn van de Russische aansturing."

MIVD en AIVD gaan ervan uit

¹ "Hybride activiteiten zijn een combinatie van beïnvloedingsactiviteiten, zoals heimelijke beïnvloeding, cyberaanvallen, de verspreiding van desinformatie, economische destabilisatie of concrete aanvallen op bijvoorbeeld de vitale infrastructuur."

² De Russische inlichtingen- en veiligheidsdiensten kunnen nagenoeg alle onderdelen van de samenleving inzetten en hanteren bij hun activiteiten. Dat geldt ook voor "gelijkgestemde personen, netwerken en organisaties in het buitenland die al dan niet bewust worden ingezet voor het ondersteunen en uitvoeren van Russische heimelijke beïnvloedingsactiviteiten."

³ In het narratief van Poetin en het Kremlin is het Westen moreel afgegleden en in verval geraakt door het verloochenen van aloude "traditionele waarden", religie, genderrollen etc. Het vasthouden en hameren op liberalisme, individualisme en LHBTQ+-rechten, ziet en vreest men als een existentieel gevaar voor de 'Russische ziel' die leeft en zich laaft aan oerconservatieve en religieuze normen.

dat de geschetste hybride dreiging de komende jaren (qua intensiteit) "in een golfbeweging" zal aanhouden. Europa, maar ook Nederland, zal daarbij rekening moeten houden dat de Russen bij hun sabotage- en spionageactiviteiten een grotere "risicobereidheid" aan de dag zullen leggen. "Door de ervaring die Rusland opdoet met de inzet van hybride activiteiten en de technische capaciteiten die het hierbij ontwikkelt, achten de AIVD en MIVD het bovendien waarschijnlijk dat Rusland in de toekomst impactvollere hybride activiteiten zal uitvoeren." De diensten zien die activiteiten, op langere termijn, niet afnemen ongeacht de uitkomst van de oorlog in Oekraïne. Om de

dreiging effectief het hoofd te kunnen bieden is "onderlinge (en publiek-private) samenwerking in zowel nationaal als internationaal verband cruciaal".

MIVD

Versluierde Russische betrokkenheid

MIVD en AIVD wijzen er wel op dat lang niet altijd "de vermeende Russische hand" achter de activiteiten is te onderkennen. De Russische betrokkenheid wordt namelijk in veel gevallen bewust versluierd. Anderzijds kiest men er in sommige gevallen juist voor "om de Russische hand impliciet of zelfs expliciet te laten zien. Op die manier wil Rusland laten zien dat het in staat is om waar ook ter wereld en wanneer het maar wil activiteiten te ontplooiën."

MIVD en AIVD zien Nederland stijgen op de ladder van "prominente doelwitten" van "Russische heimelijke beïnvloedingsactiviteiten"; als gevolg van zijn houding in relatie tot de oorlog in Oekraïne. Bovendien is

Nederland gastland voor diverse internationale organisaties, denk aan de *Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons*

OPCW

De uitgezette Russische spionnen en hackers die probeerden 'OPCW-data' te stelen.

(OPCW) en het Internationaal Gerechtshof, die als doelwit op de 'shortlist' staan van de Russische inlichtingendiensten. De Nederlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten constateren na de "grootschalige uitzetting" in Europa van Russische spionnen onder diplomatieke dekmantel, het gebruik van "andere tactieken". Zo is de inzet opgevoerd van "gelaagde netwerken. Deze netwerken bestaan uit coördinatoren, facilitators en zogeheten low-level agenten die de sabotageacties uitvoeren"; - de 'nuttige idioten'. Het gaat hierbij om uiteenlopende personen onder wie "bevriende en sympathiserende journalisten, media, (Euro)parlementariërs, organisaties e.a. De diensten stellen ook vast dat het algehele Russische (anti-westerse) narratief een positief onthaal krijgt in met name de "anti-institutioneel-extremistische beweging" in Nederland. Poetin wordt gezien als 'de verlosser' die de strijd aanbindt tegen "de kwaadaardige elite in het Westen en die de door deze kwaadaardige elite gedomineerde internationale orde ter discussie durft te stellen".

Verdeeldheid zaaien binnen NAVO

Naar schatting van de AIVD en de MIVD zal Rusland, na beëindiging van de oorlog in Oekraïne, "in het minst gunstige scenario mogelijk minder dan een jaar nodig (hebben) om voldoende capaciteiten op te bouwen voor een militaire

operatie met beperkte geografische doelstellingen."

Zo'n militaire operatie zal dan met name gericht zijn op verdeeldheid zaaien binnen de NAVO en op "het afdwingen van concessies ten aanzien van de Europese veiligheidsarchitectuur. Dit betekent nadrukkelijk niet dat Rusland momenteel daadwerkelijk de intentie heeft om over te gaan tot een militaire escalatie met het bredere conflict met het Westen. Vooral nog heeft Rusland andere, minder risicovolle opties om het NAVO-bondgenootschap te verzwakken"; concluderen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten in hun recente gezamenlijke publicatie 'Tussen vrede en oorlog. De oorlog in Oekraïne en de Russische dreiging in Europa'.⁴

⁴ "De AIVD en MIVD doen gezamenlijk onderzoek naar de verschillende soorten Russische activiteiten die een dreiging vormen voor de democratische rechtsorde, bondgenootschappelijke belangen en andere nationale veiligheidsbelangen. Met deze gezamenlijke publicatie willen de AIVD en MIVD het bewustzijn over de Russische dreiging vergroten en daarmee de weerbaarheid van de Nederlandse samenleving versterken."

Mogelijke uitkomsten van klimaatscenario's, kans- en risicokaarten

De kans op intense regenval, hitte, droogte, bosbranden en andere gebeurtenissen die gepaard gaan met klimaatverandering wordt steeds groter. Het KNMI maakte kanskaarten waar de kansen voor verschillende klimaatimpacts geplot zijn over Nederland. Maar wat zegt het nou eigenlijk als de kans op droogte in een bepaald gebied 60% is? En hoe kunnen we daar als Defensie op anticiperen?

Klimaatscenario's zijn geen voorspellingen. Het zijn denkmogeligheden. Scenario's over mogelijke toekomst, gebaseerd op natuurkundige principes, data en aannames over menselijk gedrag. De basis van klimaatscenario's ligt bij het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). Wetenschappers combineren drie bouwstenen: fysica (hoe reageert het klimaatstelsel op broeikasgassen), emissiescenario's (hoeveel stoten we uit?) en sociaaleconomische ontwikkelingen (bevolking, technologie, beleid). Daaruit ontstaan reeksen zoals de bekende SSP-scenario's (Shared Socioeconomic Pathways), variërend van sterke mitigatie tot hoge uitstoot.

Die mondiale scenario's worden vervolgens "vertaald" naar nationale schaal. In Nederland doet het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI) dat via de KNMI-klimaatscenario's. Mondiale modellen worden statistisch en dynamisch verfijnd om regionale effecten zichtbaar te maken: extremere buien, langere droogte, meer hittegolven, zeespiegelstijging. Vervolgens gebruiken waterschappen, provincies en ministeries die informatie om kanskaarten te maken: kaarten waarop staat waar de kans op wateroverlast, droogte of hitte hoog is. Maar wat betekent zo'n "60% kans over 10 jaar" eigenlijk?

Het betekent niet dat het in 2036 zeker misgaat. Het betekent dat, gegeven een bepaald scenario en modelensemble, de kans op een bepaald type gebeurtenis – bijvoorbeeld een extreem droge zomer – binnen die periode statistisch 60% is. Het is een kans op overschrijding van een drempel, geen vaststaande gebeurtenis. Klimaatmodellen

werken met ensembles: tientallen simulaties met kleine variaties in begincondities. Dat levert een bandbreedte op. Die 60% komt voort uit hoe vaak een bepaalde uitkomst in die modelruns voorkomt. Het is dus een kans binnen een aannameset. Veranderen de aannames (bijvoorbeeld: snellere emissiereductie), dan verschuift de kans.

Kanskaarten worden pas echt van meerwaarde wanneer ze worden gebruikt om risicokaarten te ontwikkelen. Een risico is altijd: kans x impact. Een hoge kans op een lage impact vraagt een andere reactie dan een lage kans op een catastrofale impact. Dat is weer waar scenario's hun waarde krijgen. Ze dwingen ons om na te denken over kwetsbaarheid. Dat betekent dat ook gebieden met een relatief lagere kans op intense regenval, maar wel heel erg kwetsbaar voor intense regenval, toch een hoog risico vormen.

Wat kunnen we daar als Defensieorganisatie van leren? Wat we weten zijn de volgende trends: Hitte beïnvloedt materieel en personeel. Droogte vergroot natuurbrandrisico op oefenterreinen. Wateroverlast kan kazernes, munitieopslag of logistieke corridors verstoren. En internationale instabiliteit door klimaatstress kan leiden tot meer humanitaire missies of geopolitieke spanningen. Maar wanneer en wat er precies gebeurt is niet te zeggen. Hoe moeten we daar als Defensieorganisatie mee omgaan?

Allereerst kunnen we ons richten op het klimaatadaptief maken van de organisatie, waarbij we investeren in maatregelen die robuust zijn en van meerwaarde zijn onder meerdere scenario's.

Geen alles-of-niets-besluiten op basis van één uitkomst, maar flexibele strategieën die kunnen worden opgeschaald of bijgestuurd.

Daarnaast kunnen we verschillende uitkomsten op een rijtje zetten en uitwerken hoe we moeten handelen bij die verschillende uitkomsten. Zo kunnen we, net zoals vaak bij missies gebeurt, een most-likely-scenario en een worst-casescenario en één of twee daartussen ontwikkelen. Als we goed zijn voorbereid op de worst case, hoeven we eigenlijk alleen nog in te spelen op onverwachte bijkomende ontwikkelingen.

Tot slot kunnen we denken in systeemscenario's. Een klimaatgebeurtenis staat zelden op zichzelf. Een hete, droge zomer kan leiden tot lage rivierstanden, waardoor binnenvaart stagneert, maar er ook minder water beschikbaar is voor landbouw, en ook voor de bevolking. En droogte vergroot de kans op bosbranden aanzienlijk.

Defensie is bij uitstek een organisatie die gewend is aan onzekerheid. Scenario-denken en wargaming zijn bekende instrumenten. Ook klimaatscenario's moeten hier meer in worden meegenomen. Ondanks de onzekerheden van de precieze uitkomsten, is het zeker dat het ook een grote impact zal hebben op het operationeel optreden van Defensie. Denk aan huidige dreigingen in Oost-Europa, toekomstige inzet in andere gebieden, (humanitaire) inzet in Nederland, maar ook vredesbedrijfsvoering in Nederland. Onzekerheid is geen reden tot uitstel. Integendeel: het vergroot de noodzaak tot robuustheid.

Kapitein Marieke Jacobs onderzoeker Klimaatveiligheid bij het Kenniscentrum Logistiek van de Landmacht

Medezeggenschapsdag SCO-Defensie

Op woensdag 25 februari kwamen maar liefst 185 medezeggenschappers uit diverse defensieonderdelen bijeen op de Generaal Majoor Kootkazerne in Stroe voor een inspirerende medezeggenschaps-informatiedag. Deze dag, georganiseerd door de Samenwerkende Centrales van Overheidspersoneel in de sector Defensie (SCO-DEF), stond in het teken van actuele ontwikkelingen over reorganisaties binnen Defensie en het geschil daarover tussen Defensie en de SCO-DEF.

Met een programma gericht op reorganisaties, kleinschalige organisatiewijzigingen (KSO's) en het inzetten van de Advies- en Arbitragecommissie, bood de bijeenkomst een waardevolle dag om kennis te delen en de samenwerking tussen vakbonden en medezeggenschap verder te versterken.

Luitenant-generaal b.d. Hans Leijh, voorzitter van de Stichting Ziektekostenverzekering Krijgsmacht en voormalig Hoofddirecteur personeel Defensie en directeur personeel Koninklijke Landmacht,

opende de dag met een inspirerende introductie. Hierna namen vertegenwoordigers van de bonden het woord om uitgebreid in te gaan op het Groeiplan Defensie, het reorganisatieproces en het overleg binnen de sector. Onder hen waren Jan Kropf (voorzitter ACOM namens CCOOP), Joris ten Berg (voorzitter KVMO namens CMHF), Sven Schuitema (voorzitter MARVER/ACOP namens ACOP) en Jean Debie (voorzitter VBM/BBTV/AC namens AC).

Tijdens de sessies was er volop ruimte voor vragen, discussie en

antwoorden over procedures, besluitvorming, lopende en toekomstige reorganisaties en de diverse regelingen en afspraken, zoals ROR, URD en Bijlage Groei. De bijeenkomst werd afgesloten met een informeel samenzijn, waar ervaringen en ideeën verder werden uitgewisseld.

Deze medezeggenschaps-informatiedag bevestigde het belang van open dialoog en gezamenlijke inspanning voor de toekomst van Defensie en haar medewerkers en is zeker voor herhaling vatbaar.

Uit onderzoek 'MAGA in Nederland' van Instituut Clingendael blijkt:

Belangrijke MAGA-ideeën vinden een vruchtbare bodem in Nederland

Het gedachtegoed van de Make America Great Again (MAGA)-beweging, schijnt in Nederland aan een opmars bezig. Dit zou blijken uit survey-onderzoek¹ van Clingendael - Nederlands Instituut voor Internationale Betrekkingen. Centrale vraag in het onderzoek: in hoeverre vindt de MAGA-ideologie, of delen ervan, weerklink in de Nederlandse samenleving?

In het onderzoek wordt 'weerklink' gedefinieerd als "de mate waarin er overeenstemming bestaat tussen de opvattingen van de Nederlandse bevolking en (delen van) het MAGA-gedachtegoed. Er (is) niet onderzocht in hoeverre de opvattingen van Nederlanders worden veroorzaakt door MAGA."

Weerklink in Nederland

De kerngedachten van de diverse stromingen binnen de MAGA-beweging, zijn, in de vorm van onderzoeksvragen, voorgelegd aan een representatieve groep van 4297 Nederlanders.

Uit het onderzoek blijkt dat een aantal belangrijke binnen MAGA algemeen geaccepteerde ideeën,

"ook weerklink (vindt) onder meerderheden of substantiële minderheden van de Nederlandse bevolking. Zo denkt 54% dat de Westerse beschaving wordt bedreigd (waarbij de definitie van 'Westerse beschaving' aan de respondenten zelf is gelaten), en toont een grote groep zich kritisch ten aanzien van migratie en elementen van het progressivisme." Maar Nederlanders lopen niet warm voor de ideeën van de MAGA-stromingen: tech-libertarisme, christelijk nationalisme en anti-institutionalisme.

Gelaagd beeld

De opvattingen over de principes en het functioneren van de

democratische rechtsstaat laten een "gelaagd beeld" zien. 89% steun het principe van de scheiding der machten. Het (eventueel) inruilen van de democratie door een dictatoriaal systeem wordt door een even grote meerderheid afgewezen. Maar "behoorlijke minderheden" hebben wel kritiek op de manier waarop de democratie vandaag de dag functioneert. "Een vijfde pleit voor een sterke leider die kan opereren zonder rekening te houden met het parlement en de rechter, en 16% zou er begrip voor hebben als 'patriotten' geweld gebruiken om 'de samenleving te redden'."

Headerfoto:
Campagnefoto Trump,
verkiezingsrally Fountain
Hills, Arizona.

¹ 'MAGA in Nederland: Deel 2. De weerklink van de MAGA-ideologie in de Nederlandse samenleving'. Clingendael, februari 2026.

SCHADE

DFD is bij noodsituaties 24/7 bereikbaar. Bij schade is dit belangrijk. Samen met onze partners helpen wij u bij het beperken en herstel van uw schade. Download de DFD-app, dan heeft u altijd de belangrijke informatie en telefoonnummers binnen handbereik.

GEZIN

Samenwonen, trouwen of juist scheiden? Uw verzekeringen moeten worden aangepast. Hetzelfde geldt wanneer u een kind krijgt of een kind meerderjarig wordt. Geef de wijzigingen in uw gezinssituatie daarom altijd door.

WONEN

Een huis kopen of verhuizen? Een hypotheek afsluiten of aanpassen? Een belangrijke financiële stap. Voorkom bij de aankoop, of juist later, financiële tegenvallers. Laat u persoonlijk adviseren en begeleiden door de DFD-adviseur.

UITZENDING

De DFD ongevallen- en reisverzekering biedt tijdens meer risicovolle uitzendingen standaard dekking. Toch is het belangrijk om al uw verzekeringen te controleren. Contact DFD tijdig zodat u en uw gezinsleden tijdens de uitzending hier geen omkijken naar hebben.

UIT DIENST

Eindigt uw aanstelling bij Defensie? Kiest u voor een loopbaan buiten Defensie of gaat u met functioneel leeftijdsontslag? U blijft gewoon relatie bij DFD, maar uw verzekeringen moeten worden aangepast aan de nieuwe situatie.

**Storm op komst? Gaat u op uitzending of oefening?
Of gaat u uit dienst? Studeren of zelfstandig wonen?
Gaat u binnenkort samenwonen, trouwen of juist
scheiden? Een woning kopen, verbouwen of verhuizen?
Is er een kind op komst?**

Veranderingen?

Contact DFD, gebruik de QR

Bij veranderingen in uw leven is het belangrijk om tijdig na te gaan of uw verzekeringen en hypotheek nog wel bij de nieuwe situatie passen. Neem daarom altijd contact op met DFD.

Ook wanneer er niets lijkt te veranderen, is het slim om uw verzekeringen jaarlijks na te lopen. Wij helpen en adviseren u graag. Zodat u goed verzekerd blijft.

GV-PROGRAMMA OP BEUKBERGEN 2026

<p>Ontmoet je Partner 2-daagse conferentie 5-20-21 april</p>	<p>Yoga Tweedaagse 2-daagse conferentie 2-3 april 25-26 juni</p>	<p>Inleiding Boeddhisme 2-daagse conferentie 12-13 maart 11-12 juni</p>
	<p>Proef het Klooster 2-daagse conferentie Datum volgt</p>	<p>Stilteretraite 3-daagse retraite 7-10 april</p>
<p>Je patronen aan het licht o.b.v. familieopstellingen 1-daagse conferentie 24 april 26 juni</p>	<p>Op adem komen 2x 1-daagse retraite 24 maart, 2 juni en 7 juli</p>	<p>Stilte dagen 1-daagse retraite 19 maart 16 april 21 mei 18 juni</p> <p>Let op: Voor de Boeddhistische conferenties meldt u zich aan bij: BGV@mindef.nl</p>
	<p>LHBT+ 2-daagse conferentie 16-17 april</p>	
<p>Mediteren als een monnik 2-daagse retraite 28-29 mei</p>	<p>Transgender 2-daagse conferentie 11-12 juni</p>	<p>Mindfulness training Boeddhisten MBSR 8-ochtenden 20, 27 maart 3, 17 april 1, 8, 15, 22 mei</p>
<p>Persoonlijke veerkracht o.b.v. NLP 2-daagse conferentie, 3 modules</p> <p>Module 1 10-11 maart 12-13 mei 9-10 juni</p> <p>Module 2 17-18 maart 28-29 april 26-27 mei</p> <p>Module 3 31 maart-1 april 30 juni-1 juli</p> <p>Module 4 19-20 mei</p>	<p>Vorbereiding op pelgrimage Santiago de Compostella 2-daaagse conferentie 21-22 mei</p>	<p>Een kennismaking met het Hindoeïsme: 2-daagse conferentie 9-10 april</p> <p>Let op: Voor de Hindoe conferenties meldt u zich aan bij: HINGV@mindef.nl</p>

Alle conferenties zijn inclusief maaltijden en overnachting(en).
Voor meer informatie zie onze website www.beukbergen.nl of onze intranetpagina.

Contact, informatie, aanmelden: themaconferentiebeukbergen@mindef.nl
Contactpersoon: Jacqueline Heemskerk tel: 06-13992855

Landgoed Beukbergen, Amersfoortseweg 59, 3712 BB Huis ter Heide

Wij bieden ook uitzendconferenties, opleidingsconferenties en (onderdeel)conferenties op maat aan, vraag bij uw Geestelijk Verzorger voor meer informatie.

Activiteitenkalender 2026

Hier vindt u alle activiteiten, georganiseerd door de thuisfrontafdelingen van CZSK, CLAS, CLRS en KMar. De militair en/of het thuisfront krijgt een uitnodiging voor de activiteit thuisgestuurd. Bezoekt u als niet-defensiemedewerker een locatie? Dat kan alleen met rijbewijs, paspoort of id-kaart.

CZSK = Commando zeestrijdkrachten
CLAS = Commando landstrijdkrachten
CLRS = Commando lucht- en ruimtestrijdkrachten

KMar = Koninklijke Marechaussee
DOT = Defensie Organisatie Thuisfront
Pol = Nationale Politie

Datum Tijd Activiteit/locatie

Maart 2026

19	10.00 uur	Medaille uitreiking	Omnisport, Apeldoorn
----	-----------	---------------------	----------------------

April 2026

11	9.00 uur	Thuisfrontcontactdag OOCL	Aviodrome, Lelystad
19	9.00 uur	Thuisfrontcontactdag rotatie 2 NSATU	Burgers' Zoo, Arnhem
22	9.00 uur	Thuisfrontinformatiedag BIU individuele uitzenders	Generaal Winkelmankazerne, Harskamp

Mei 2026

23	9.00 uur	Thuisfrontcontactdag KMar	Openluchtmuseum, Arnhem
30	11.00 uur	We@home Lente	Locatie volgt

Juni 2026

6	9.00 uur	Thuisfrontcontactdag EFP 26-1	Wildlands, Emmen
9	9.00 uur	Thuisfrontinformatiedag BVI-8 NSE IRAK	Koning Willem III-kazerne, Apeldoorn
19	9.00 uur	Thuisfrontinformatiedag eFP 26-2	Theater de Meenthe, Steenwijk
24	9.00 uur	Thuisfrontinformatiedag BIU individuele uitzenders	Generaal Winkelmankazerne, Harskamp

Juli 2026

4	9.00 uur	Thuisfrontcontactdag eFP 26-1	ECHOS Home, Havelte
4	9.00 uur	Thuisfrontcontactdag EUFOR ALTHEA 4	Attractiepark Slagharen, Slagharen

24

Uw hypotheek, onze zorg!

DFD is ruim 27 jaar dé specialist op het gebied van verzekeringen en onafhankelijk hypotheekadvies voor (ex-)militairen en hun gezinsleden. U wilt verhuizen of droomt van een eigen woning. Uw woning verduurzamen. Dat is goed voor het milieu en uw portemonnee! Of u nu voor het eerst koopt, verhuist, verbouwt of verduurzaamt. DFD biedt u het beste advies en de hypotheek die bij u past. Neem contact op met DFD voor meer informatie of een afspraak. Een eerste inventarisatie is altijd GRATIS!

DFD biedt u zorgeloos woongenot en voordeel door:

- ✓ Expertise en zorg;
- ✓ Ook hypotheek voor militairen met een FPS fase-1 en -2 contract;
- ✓ Echt onafhankelijk en persoonlijk advies door de DFD-regioadviseur;
- ✓ Duidelijkheid en transparantie, u weet hoeveel en waarvoor u betaalt;
- ✓ Maximale zekerheid, ook voor de toekomst;
- ✓ De optimale hypotheek met de scherpste tarieven.

WOORDZOEKER

S	T	U	U	R	Z	V	E	R	I	N	G	D	I	J	K
H	E	I	S	A	O	J	E	R	A	B	I	E	S	E	
K	C	T	R	E	D	E	A	R	K	E	L	N	E	R	
G	H	W	L	O	R	A	N	K	H	E	I	D	M	E	
R	T	E	V	G	A	V	G	S	K	I	N	K	E	L	
A	P	G	O	N	L	D	O	I	N	E	T	D	E	M	
V	A	R	I	S	I	O	E	O	U	O	R	H	S	N	
E	A	P	I	B	L	G	E	P	R	M	O	U	T	P	
L	R	O	R	E	A	D	E	D	R	E	V	I	E	R	
M	E	K	K	A	S	R	I	R	U	I	S	D	T	O	
E	N	R	L	L	I	T	O	K	S	S	T	K	G	D	
T	E	V	O	R	E	N	E	K	T	J	I	L	E	U	
W	D	H	A	L	L	O	K	R	I	E	G	E	W	C	
A	C	O	M	P	L	O	T	I	J	E	N	M	U	E	T
S	C	H	I	J	N	T	J	E	S	K	K	A	R	I	G

© Persbelangen W482

In deze woordzoeker staan woorden verborgen. Sommige letters worden vaker gebruikt. De overgebleven letters vormen een woord. Hoe luidt dit woord?

ADAGIUM - AKKER - ASIEL - BAROK - COMLOT - DEPRI - DIKTE - ECHTPAAR - EIKEN - ERKEND - ERVOOR - GEWEI - GLOED - GRAVEL - HALLO - HEISA - HUIDKLEUR - INKIJK - INTRO - KARIG - KELNER - KEREL - KINKEL - MEEST - MEISJE - MEKKA - NIGER - NOOIT - OREADE - PRIESTER - PRODUCT - RABIES - RANKHEID - REVIER - RINGDIJK - RUSTIEK - SCHOL - SCHIJNTJE - STIGMA - STUUR - TEVOREN - TREDE - UITWEG - VARISI - VERHIT - VLAAG - VODJE - WERKELOOSHEID - ZODRA

OPLOSSING:

Oplossingen kunt u inzenden tot

31 maart

ACOM Journaal, Postbus 240, 3700 AE Zeist,
of per e-mail: info@acom.nl

De oplossing van de puzzel uit ACOM Journaal #02-26 luidt: Tijdgebonden

De winnaars: H. Heijmer en J.F.G. Nicolaas
Ze krijgen elk een VVV-cadeaukaart ter waarde van € 25.

Proficiat!

Een gewaardeerde traditie voor militairen, veteranen en hun thuisfront

Op Goede Vrijdag, 3 april 2026, organiseren het Nationaal Katholiek Thuisfront en de Dienst Rooms-Katholieke Geestelijke Verzorging van het ministerie van Defensie opnieuw de jaarlijkse Kruisweg, voor militairen, veteranen en hun thuisfront in het Kruiswegpark in Roermond.

Dit jaar vindt de Kruisweg voor de 17^e keer plaats. Wat ooit begon als een kleinschalig initiatief, is inmiddels uitgegroeid tot een vaste en gewaardeerde traditie binnen de militaire gemeenschap.

Uitzendkaars

De plechtigheid wordt geopend door krijgsmachtbisschop Mgr. Everard de Jong en hoofdkrijgsmachtaalmoezenier Jean-Paul Thöni. Zij zullen in de Kapel In 't Zand een uitzendkaars aansteken als teken van verbondenheid met allen die dienen of

hebben gediend.

Tijdens de tocht worden Bijbelpassages verbonden met persoonlijke ervaringen van veteranen en hun thuisfront. Deze combinatie van geloof, reflectie en militaire verhalen maakt de Kruisweg ieder jaar opnieuw tot een indrukwekkende en betekenisvolle gebeurtenis.

Welkom

De Kruiswegplechtigheid begint om 15.00 uur in de Kapel in 't Zand, Parklaan 1 in Roermond. Militairen, veteranen, hun families en andere belangstellenden zijn van harte welkom. Zoals gebruikelijk zijn ook diverse vertegenwoordigers van Defensie uitgenodigd.

Voor meer informatie:

www.katholiekthuisfront.nl. Voorafgaand aan de viering is er gelegenheid om deel te nemen aan een gezamenlijke lunch.

Aanmelden kan via:

veteranenkruisweg@katholiekthuisfront.nl

Winnaars boekverloting AJ#02-26

'Thuisfront PTSS', schrijversdebuut van Aaliyah Muggen, 152 p., € 22.95, is een uitgave van Kompas Uitgeverij, Houten, Utrecht. De ACOM mocht drie exemplaren van dit boek, beschikbaar gesteld door de uitgever, verloten onder de leden.

De winnaars zijn:

- D. (Deeuwus) Smit
- J.P.H. Hekker
- G.J.K. Marsman

Uw regio wil ú als rsv'er

De rsv'ers van uw bond hebben dringend versterking en verversing nodig! Als postactief ACOM-lid krijgt u nu de gelegenheid om ook dat (ene) gaatje in uw agenda zinvol te besteden. Postactief actief voor de bond, uw regio, maar vooral voor uw kameraden en (soms) hun nabestaanden. Meld u aan bij uw regio onder het motto: Ik word regio seniorenvertegenwoordiger!

OVER DE SENIORENBIIJENKOMSTEN IN 2026 - BELANGRIJK

Geachte seniorenleden,

Ook in 2026 plannen wij weer seniorenbijeenkomsten. U bent van harte welkom. Elke maand zullen zoveel mogelijk data van de seniorenbijeenkomsten bekend worden gesteld in ACOM Journaal en op de website van de ACOM.

Uitnodigingen voor seniorenbijeenkomsten DIGITAAL wanneer dat kan.

De uitnodigingen voor de seniorenbijeenkomsten worden zoveel mogelijk digitaal verstuurd. De leden van wie wij geen e-mailadres hebben, krijgen de uitnodiging per post toegezonden.

U kunt de uitnodiging tot uiterlijk drie weken voor de bijeenkomst verwachten. Heeft u drie weken voor de bijeenkomst geen uitnodiging via de mail of per post van ons ontvangen, dan vragen wij u contact met ons op te nemen.

Deelname andere bijeenkomst mogelijk

U wordt op grond van uw postcode voor een seniorenbijeenkomst uitgenodigd. Als u aan een andere bijeenkomst op een andere datum wilt deelnemen, moet u uiterlijk vier weken voor de bijeenkomst van uw keuze contact met ons opnemen, zodat wij u een uitnodiging met aanmeldformulier kunnen sturen. De data van de seniorenbijeenkomsten vindt u in ACOM Journaal (hieronder) en op de website van de ACOM.

Aanmelding is verplicht

Ook in 2026 is aanmelding voor een bijeenkomst verplicht. Zo kunnen wij de deelnemers bereiken als dat nodig is.

Aanmelden kan: per mail, per post of telefonisch

U kunt zich aanmelden per mail; telefonisch; of per post. In de uitnodiging staat bij wie u zich kunt aanmelden. In de uitnodiging zal worden aangegeven welke gegevens wij van u nodig hebben bij de aanmelding. Dat kan verschillen per bijeenkomst.

Seniorenbijeenkomsten 2026

(die al bekend zijn, onder voorbehoud)

Dag	Datum	Plaats	Locatie
Di	14 april	Duitsland, Melle <i>Leden uit Duistland</i>	Hotel-Restaurant Bayrischer Hof, Bahnhofstraße 14, 49324 Melle, Duitsland
Wo	20 mei	Soesterberg*** <i>Leden regio Midden</i>	DuMoulinkazerne, Zeisterspoor 19, 3769 AP Soesterberg
Do	15 okt	Eibergen*** <i>Leden regio Oost</i>	Kazerne Kamp Holterhoek, Zwillbroekseweg 46, 7152 CK Eibergen
Do	22 okt	Leeuwarden	Multifunctioneel centrum Camminghastins-Camminghaburen Lieuwenburg 2, 8925 CK
Do	29 okt	Havelte***	Echos Home, Johannes Postweg 5, 7973 JB Darp

27

De aanvangstijden van de bijeenkomsten worden in de uitnodigingen vermeld. Bijeenkomsten met *** zijn langere bijeenkomsten met een warme maaltijd.

Data volgen nog voor: Den Helder, Den Haag, Hoogerheide, Oirschot, Roermond en Rijen

Leeftijdsonslag en later pensioen

Een voorlichtingsdag voor degenen die binnen een jaar met leeftijdsonslag gaan, organiseren wij als daar behoefte aan is.

Datzelfde geldt ook voor degenen die in 2026 of 2027 hun pensioenleeftijd zullen bereiken.

Hebt u interesse, laat dat ons weten via de mail netty.van.ginkel@acom.nl onder vermelding van: voorlichting leeftijdsonslag of voorlichting pensioen, datum leeftijdsonslag/pensioen en graag uw contactgegevens, zodat wij contact met u op kunnen nemen.

Voor vragen over (en samenhangend met) leeftijdsonslag en pensioen kunt u natuurlijk altijd contact met ons opnemen.

Langdurig ziek? Laat het de ACOM weten!

Het komt wel eens voor dat (senior)leden of hun partner langdurig ziek zijn en dat uw bond daarvan pas na verloop van tijd op de hoogte wordt gesteld. Helaas heeft dat dan ook als gevolg dat wij pas heel laat onze belangstelling kunnen tonen.

Mede hierom verzoeken wij u om, mocht u (onverhoopt) hiermee geconfronteerd worden, onverwijld uw regiobestuur en/of het secretariaat van de bond in Zeist te informeren over (langdurige) ziektegevallen. Dat kan telefonisch: 030 - 202 03 20 of per e-mail: info@acom.nl

Overdenkingen en persoonlijke verhalen van 'de mens achter het uniform'

Paul Versteegh is krijgsmachtaalmoezenier b.d. en priester. Hij studeerde theologie aan de Universität Regensburg in Duitsland. Daar werd hij gevormd door onder anderen professor Joseph Ratzinger, - de latere paus Benedictus XVI.

Krijgsmachtaalmoezenier
b.d. Paul Versteegh

Pater Versteegh werkte eenentwintig jaar als krijgsmachtaalmoezenier. In die hoedanigheid ging hij twee keer mee op uitzending naar Bosnië-Herzegovina. Als 'aal' diende hij bij het ondersteuningsbataljon voor Srebrenica en de winterbevoorrading van Sarajevo. De tweede uitzending betrof het internationaal hoofdkwartier van de NAVO in Sarajevo. Na zijn FLO bij Defensie werkte de aalmoezenier zestien jaar als parochiegeestelijke.

beurtenissen' van de week de revue passeerden. Het was met name ook een manier van verwerking om weer ruimte te maken voor de noodzakelijke militaire activiteiten.

De teksten van die reflecties, overpeinzingen, "die tot nadenken (stemmen) over het leven van de (uitgezonden) militair"; zijn nu door Paul Versteegh gebundeld in zijn boek 'Militairen zijn ook mensen'. Het is, bij uitstek, een caleidoscoop geworden van "persoonlijke verhalen en gedachten over zingeving, *moral injury* en de mens achter het uniform", waarmee beoogd wordt de (eventuele) kloof tussen de samenleving en 'defensie' (de militair), te overbruggen.

Militairen zijn ook mensen

Militairen zijn ook mensen, hele gewone, met gewone mensenwensen. Het zijn geen mensen die alleen maar vechten voor

geld, of mensen die juist houden van geweld. Zij kiezen bewust om anderen te helpen, om het leed in de wereld te stelpen. (-) Zij doen normaal gesproken wat hen wordt opgedragen, maar hebben daarbij ook wel gezonde, kritische vragen. Zij denken niet in "bevel is bevel", al denkt de gewone bevolking dat vaak wel. Zij worden er vaak op uitgestuurd met moeilijke of bijna onmogelijke opdrachten, waar politici wonderwel wat van verwachten. Ze gaan voor anderen door het vuur en raken zelf soms zwaargewond, maar er komen zelden klachten uit hun mond. Waar is voor hen de grens bereikt? Pas dan, als iedereen naar een vreedzame wereld kijkt? Wanneer begint het bij anderen te dagen, dat dát wel eens meer kan zijn dan men van een mens mag vragen? Want... militairen zijn ook maar mensen, zij doen hun best en meer kan een ander niet wensen.

Ervaringen als basis voor overdenkingen

Gedurende zijn uitzendingen naar Bosnië-Herzegovina (1995-1999) deed de geestelijk verzorger een baaierd aan ervaringen en indrukken op die onder meer de basis vormden voor de overdenkingen tijdens bezinningsbijeenkomsten. Overdenkingen, persoonlijke verhalen, waarin de 'missiege-

Verloting

'Militairen zijn ook mensen' van Paul Versteegh, oud-krijgsmachtaalmoezenier, 68 p., € 17,50, is uitgegeven bij Uitgeverij Boekscout, Soest, Utrecht.

De ACOM mag zeven exemplaren van dit boek, beschikbaar gesteld door de auteur en de uitgever, verloten onder de leden.

Stuur een briefkaart of mail naar info@acom.nl. Vermeld daarbij uw naam, registratienummer en de titel van het boek. Reageren kan tot 31 maart.

Overledenen

Hattermerbroek

Walter Ter Weijden, 60 jaar,
op 26 december 2025.
Correspondentieadres:
p/a Postbus 240, 3700 AE Zeist

Nieuwegein

Hessel Tulner, 91 jaar, op 4 februari.
Correspondentieadres:
J. Tulner-de Groot, Roelofszaan 18,
3431 GL Nieuwegein.

Uden

Cornelis Willem (Kock) Martijnse,
89 jaar, op 10 februari.
Correspondentieadres:
Missiezusterslaan 57, 5405 NL Uden.

Zeeland

Harry van den Elzen, 93 jaar,
op 12 februari.
Correspondentieadres:
Franciscushof 5, 5411 BK Zeeland.

Regiosecretarissen

Noord

S.G. Meijer
Sminiastate 32
8926 MH LEEUWARDEN
Privé: 058-2669403
Mobiel: 06-81951909

Oost

C.R. Evers
Esweg 12
7441 GD NIJVERDAL
Privé: 06-18725901

Midden

F.J.O. Vermeulen
De Deimt 24
8252 JE DRONTEN
Mobiel: 06-10940486

West

M. den Hartog (plv.)
Havenzicht 44
1357 NP ALMERE
Mobiel: 06-42749766

Zuid

H.J. Kleian (a.i.)
Norbertusplein 2
5251 EE VLIJMEN
Mobiel: 06 53551703
E-mail jan.kleian@gmail.com

**JOUW BELANG,
ONS WERK! JUIST NU!**

**SAMEN STERK!
JUIST NU!**

**HAAL JE MATEN ERBIJ.
MAAK ZE LID!**

Lidmaatschap

Onderstaande leden feliciteren wij met hun jubileumlidmaatschap bij de ACOM.

25 jaar lid

J.C. van der Hoofd (KAP),
C.C. ter Horst (SM),
S.M. van Kasteren-Maarschalkerweerd
(Burger),
P. Verbugt (SM),

40 jaar lid

S.C.M. Dirven (AOObd),
J.H. Gerrets (AOObd),
R.A. van der Hoeven (AOObd),
R. van 't Slot (AOObd).

50 jaar lid

A.J. Korporaal (KAPbd),
A.R. Monshouwer (MAJbd).

60 jaar lid

L. Bouman (AOObd),
J.B.M. Radjiman (SGT-1bd).

70 jaar lid

R.C. Billitz (AOObd),
J.C. van Sluijs (AOObd),
Mw. C.A.J. Verhoeven-Goossens.

**JOUW BELANG,
ONS WERK!**

WORD LID

LEDEN WERVEN LEDEN

**MAAK IEMAND LID EN KRIJG
ALLEBEI EEN CADEAU!**
BIJVOORBEELD EEN VVV-CADEAU KAART

**HAAL JE MATEN
ERBIJ, MAAK
ZE LID!**

AANMELDEN VOOR VERZEKERINGEN BIJ UITZENDING

Al enige jaren kunnen ACOM-leden zich bij de ACOM aanmelden voor de gratis aanvullende Reis- en Ongevallenverzekering bij uitzending. Zij kunnen daarvoor bellen met telefoonnummer: 030-2020320. Samen met u wordt dan bekeken of deze verzekering ook op u van toepassing is.

HET ACOM-UITZENDCERTIFICAAT EN DFD-UITZENDCHECK

Als lid van de ACOM krijgt u voor de duur van uw uitzending een gratis ongevallendeckking. Voorwaarde is dat u uw uitzending meldt. Dit doet u door uw uitzendcertificaat aan te vragen!

Het ACOM Uitzendcertificaat biedt de volgende dekking:

- € 2.500,- bij overlijden als gevolg van een ongeval;
 - € 5.000,- in geval van algehele blijvende invaliditeit door een ongeval;
- In geval van gedeeltelijke blijvende invaliditeit door een ongeval een evenredig percentage van € 5.000,-.

DFD-Uitzendcheck

Bieden uw huidige verzekeringen de gewenste dekking, ook bij een uitzending? U wilt dat uw zaken goed geregeld zijn. Als lid van de ACOM kunt u gebruik maken van de DFD-uitzendcheck. Bij de check worden uw verzekeringen gecontroleerd en ontvangt u advies. Zo bent u goed voorbereid en hebben u, uw partner of andere gezinsleden er geen omkijken meer naar. De uitzendcheck is vrijblijvend en er zijn geen kosten aan verbonden.

Waar vraagt u uw uitzendcertificaat en uitzendcheck aan?

- Ga voor het aanvragen van uw uitzendcertificaat en uitzendcheck naar url: <https://dfd.nl/uitzendcertificaat-acom/> of,
- Bel met 040 20 73 100 (kies 4) of,
- Stuur een e-mail naar info@acom.nl o.v.v. 'Ik word uitgezonden'. Geef hierin uw persoons- en postgegevens, naam uitzending, vertrek- en terugkeerdatum van uw uitzending.

Informatie over dekking en dekkingsvoorwaarden

Chubb European Group SE (Chubb)
DFD treedt op als uw aanspreekpunt; zal u verder informeren en het bewijs van dekking toesturen. Bewaar dit goed!

Goed verzekerd

Heeft u behoefte aan hogere verzekerde bedragen? Wenst u ook andere risico's, zoals repatriëring of schade aan uw privéspullen te verzekeren? Het DFD MaatwerkPakket in combinatie met het DFD-abonnement biedt de oplossing.
Voor meer informatie bel met DFD of bezoek www.dfd.nl.

Plaatsing in de West

Ook voor een plaatsing in de West kunt u het ACOM-uitzendcertificaat en de DFD-uitzendcheck aanvragen

DIENSTVERLENING ACOM

Bezoekadres: Johannes Postlaan 2a, Zeist.

Postadres: Postbus 240, 3700 AE Zeist

Voor alle onderstaande diensten is het ACOM Secretariaat te bereiken van maandag tot en met donderdag van 08.30-12.30 en 13.00-14.30 onder

T: 030-2020320

E: info@acom.nl

W: acom.nl, acom-carib.nl

Buiten kantooruren kunt u een boodschap inspreken. U wordt de eerstvolgende werkdag teruggebeld.

Afdeling Georganiseerd Overleg, Medezeggenschap en Beleidsvorming:

Algemeen coördinator: J. Kropf
Medezeggenschap: N. van Ginkel

Afdeling Juridische Ondersteuning:

De afdeling is van maandag t/m donderdag, van 08.30-12.30 en 13.00-14.30 bereikbaar. Via de e-mail, info@acom.nl, en het contactformulier op onze website www.acom.nl zijn wij 24 uur per dag bereikbaar.

Telefonisch spreekuur senioren: elke dinsdag en donderdag van 10.30 uur - 12.30 uur.

COLOFON

ACOM Journaal is een uitgave van de ACOM de Bond van Defensiepersoneel en wordt uitgegeven door en onder verantwoordelijkheid van het Bondsbestuur. De redactie behoudt zich het recht voor bijdragen te weigeren of te redigeren. Overname van artikelen of delen daarvan is uitsluitend toegestaan na toestemming van het Bondsbestuur.

Hoofdredacteur:

J. Kropf

Redactie:

H. Biervliet
S. Hop
J. van der Hulst
R. van Santvoord

Postadres:

Postbus 240, 3700 AE Zeist
T: 030-2020320
E: info@acom.nl
W: acom.nl, acom-carib.nl

Foto's:

Mediacentrum Defensie,
ACOM Audiovisueel Archief

Vormgeving & Druk:

WS Media Groep
Waardenburg
www.wsmediagroep.nl

Advertentie acquisitie

H. Biervliet
Postbus 240, 3700 AE Zeist
T: 06 51 21 82 60

De Algemeen Christelijke Organisatie van Militairen (ACOM) is aangesloten bij de Christelijke Centrale van Overheids- en Onderwijspersoneel (CCOOP), de Europese Federatie van het Overheidspersoneel (EUROFEDOP) en de Stichting Werknemers- en vrijwilligersbelangen Vrede en Veiligheid (SWVV).

Algemeen Secretariaat, Ledenadministratie:

Algemeen Secretaris: S. Hop

Adviseur Ethische Aangelegenheden:

Prof. dr. E. Sengers

Pastoraal Team:

Aalmoezenier T. van der Woude
Krijgsmachtpredikant D-J. Bierenbroodspot
Rabbin D. Sebbag
Pandit K. Bisseswar

Vertrouwenspersonen:

M. Bal
J. Talman-Klijnsma

Ontdek ACOM VoordeelWinkel en alle exclusieve voordelen

In samenwerking met Vip District bieden wij jou toegang tot een savings platform. Je vindt hier exclusieve Vip Deals op computer&elektronica, hotels&reizen, kleding&beauty, huis&tuin, tickets voor dierentuinen, wellness, bioscoop en meer!

dyson

NELSON

SONY

bol.

Hoe werkt het?

Ga naar ACOM VoordeelWinkel

Klik op de knop 'activeer account'

Voltooi je registratie

Maak eenvoudig een persoonlijk account aan en vraag hiervoor een activatiecode op bij de ACOM

Geniet van alle voordelen!

Download de Vip District App of login via je browser

Boot assurantie adviseurs

Zeker en veilig in verzekeringen

Bij Boot assurantie adviseurs weten we uit de eerste hand hoe toegewijd onze militairen zijn. Daarom hebben wij speciaal voor militairen, ACOM-leden, exclusieve hypotheekaanbiedingen.

Kies voor een van onze exclusieve ACOM-hypotheken en krijg standaard toe:

1. Flexibele Voorwaarden:

We begrijpen dat het leven in het leger onvoorspelbaar kan zijn. Daarom bieden we flexibele voorwaarden die aansluiten bij uw unieke situatie.

2. Concurrerende Tarieven:

Concurrerende rentetarieven die zijn afgestemd op militairen, waardoor u geld kunt besparen over de looptijd van uw hypotheek.

3. Deskundig Advies:

Onze hypotheekexperts hebben ruime ervaring met militaire klanten. Ze begrijpen dan ook om welke specifieke behoeften en uitdagingen het gaat.

4. Snelle Verwerking:

We werken gericht op een snelle en efficiënte hypotheekverwerking. Voor u geen hoofdbrekers en u kunt zich concentreren op wat echt belangrijk is.

Neem vandaag nog contact op met ons om meer te weten te komen over onze speciale hypotheekaanbieding voor militairen. Uw droomhuis is dichterbij dan u denkt. Boot assurantie adviseurs zijn er om u te helpen uw dromen waar te maken!

Boot assurantie adviseurs BV
Zeker en veilig in verzekeringen

 (0162) 45 48 25

 (0162) 43 41 71

 info@boot-verzekeringen.nl

 www.boot-verzekeringen.nl